

BOEKAANKONDIGING

DOOR

P. C. T. SNELLEN.

DIE LEPIDOPTEREN DES BISMARCK-ARCHIPELS, von Dr. ARNOLD PAGENSTECHER, mit color. Tafeln. — (Zoologica, Heft 27 en 29). — Stuttgart, Verlag von Erwin Nägele, 1899, 1900.

Dr. Arnold Pagenstecher te Wiesbaden, bekend door verschillende belangrijke bijdragen over de Lepidoptera van den Oost-Indischen Archipel, meestal gepubliceerd in de Jahrbücher des Nassauischen Vereins für Naturkunde, van af deel 37 (1884), heeft onder bovenvermelden titel nu ook een overzicht gegeven van de vlinderfauna der genoemde eilanden, ditmaal in het Tijdschrift Zoologica. Ik wenschte daarop hier de aandacht te vestigen, aangezien het werk mij, om verschillende redenen, zeer aantrekt.

Eenige woorden over de landstreken, waarover het geschrift van Dr. Pagenstecher handelt, mogen voorafgaan. De Duitschers betitelen tegenwoordig, nu zij in 1882 eenige door Engelsche zeevaarders ontdekte Australische eilanden, waaraan door de landgenooten der ontdekkers, misschien te onregte, weinig waarde werd gehecht, in bezit hebben genomen, met den naam Bismarck-Archipel, voornamelijk wat wij altijd Nieuw-Brittanje, Nieuw-Ierland en Duke-of-York-eiland, hebben leeren noemen en welke eilanden door Dampier, op zijne reizen (1690—1710) zijn ontdekt en benoemd. Het eerstgenoemde eiland noemen zij verder: Nieuw-Pommeren, het tweede Nieuw-Mecklenburg, het derde Nieuw-

Ierland. Ik weet niet of soms de aard der bewoners van deze Australische eilanden aanleiding heeft gegeven om juist *die* Duitsche namen te kiezen, *ik* geloof het niet maar de naamsverandering komt mij in het algemeen voor van bedenkelijken aard te zijn evenals alle dergelijke en niet gewettigd, tot verwarring aanleiding gevende. De Franschen, die ook een door Engelsche zeevaarders ontdekt Australisch eiland in bezit hebben genomen (Nieuw-Caledonië), lieten het wijselijk, zijn ouden naam behouden. Ik geloof trouwens niet, dat de vermelde naamsverandering buiten Duitschland veel ingang heeft gevonden. Als collectief-naam voor de bovengenoemde eilanden zou echter « Bismarck-Archipel » wellicht aanbeveling verdienen.

De eerste berigten over Insekten der genoemde eilanden ontvingen wij door fransche entomologen, namelijk door Guérin-Ménéville, in de Voyage de la Coquille (1828—32) en Boisduval, in de Voyage de l'Astrolabe (et de la Coquille) 1832—35; later door Blanchard, in de Insectes du Voyage de Dumont d'Urville 1853—55 en Montrouzier, in de Annales de la Société d'Agriculture de Lyon, deel 7, 8 (1855); het laatste berigt betreft intusschen eigenlijk meer het bij Nieuw-Brittanje liggende eiland Woodlark. Volgende mededeelingen werden, meest door engelsche, in den allerlaatsten tijd ook door duitsche entomologen gedaan. Bij al deze mededeelingen, vooral bij die uit lateren tijd, stond blijkbaar het streven op den voorgrond, zooveel mogelijk nieuwe soorten te beschrijven, echter zonder veel te zeggen over hare verwantschap met reeds bekende; deze werden verder slechts opgenoemd, maar de voorwerpen niet met die uit andere streken vergeleken, ook vroegere geschriften over hetzelfde onderwerp werden niet of slechts ter loops vermeld. Zoodoende kreeg men eigenlijk slechts eene verwarde voorstelling van de vlinderfauna van Nieuw-Brittanje enz. en haast het denkbeeld, dat zij een zeer bijzonder karakter droeg, rijk zijnde aan vele, elders niet voorkomende soorten, iets wat echter volstrekt het geval niet is. Eene dergelijke wijze van handelen is intusschen ook bij het bespreken der faunae van andere landen, vooral wanneer het de exotische faunae geldt, zóó gewoon, dat wij er ons niet over

behoeven te verwonderen, noch deswege op iemand in het bijzonder een' blaam te leggen, hoewel zij alles behalve wetenschappelijk is.

Eene geheel andere manier is door Dr. Pagenstecher gevolgd.

Vooreerst bepaalt hij er zich niet toe, om de bekende soorten alleen op te noemen, maar geeft van alles beschrijvingen, ook der genera, gewoonlijk (niet altijd) copieën der oorspronkelijke en tevens zijne aanmerkingen daarop. Hierdoor vervalt het drooge en onbelangrijke, eigenlijk waardelooze van een gewonen catalogus. Inderdaad, wat beduidt een bloote naam, al wordt hij door nog zoo vele citaten vergezeld? Niemand behoeft aan te nemen, ja is er zelfs niet eens toe gerechtigd het te doen, dat de schrijver zijne dieren goed heeft gedetermineerd. Gelukkig begint men dit in te zien en geven schrijvers die naar degelijkheid streven, ten minste Analytische tabellen der soorten. Ook wanneer berigten over eerste toestanden of leefwijze worden gepubliceerd, is, althans bij exotische insecten, waaronder nog zoovele slecht bekende soorten schuilen, eene afbeelding of beschrijving der volkomen dieren haast onmisbaar.

De door Dr. Pagenstecher gevolgde methode, waarin hij trouwens reeds in Dr. Karsch, bij zijne mededeelingen over Afrikaansche Lepidoptera, in de Ent. Nachrichten en het Berl. Ent. Zeitschrift een voorganger had, ontheft ons ook van de moeite, een groot aantal, niet altijd ter hand zijnde werken en tijdschriften na te slaan.

Eene zucht, om vele nieuwe soorten te beschrijven, blijkt uit Dr. Pagenstecher's werk volstrekt niet, ja meer een streven, om synonymen op te ruimen en in alles tot eene zuivere en juiste beoordeeling der vlinderfauna van de bedoelde streken te komen. Ook komt het mij voor, dat de litteratuur over het onderwerp vrij volledig is benut. Men heeft hier dus inderdaad een leerrijk geschrift verkregen, wel geschikt om als grondslag voor latere over hetzelfde onderwerp te dienen.

De bruikbaarheid van Dr. Pagenstecher's werk heb ik overigens zelf kunen waardeeren bij het determineeren van een aantal Lepidoptera door Pater V. M. Aghina te Huissen, van Nieuw-Brittanje (of zoo men wil, Nieuw-Pommeren) ontvangen en waarschijnlijk verzameld in de omstreken van den katholieken zendingspost Ki-

nigunang, door Dr. Pagenstecher vermeld. Ik heb hierdoor een eigen oordeel over de vlinderfauna van den archipel kunnen vormen.

Zooals de schrijver zegt, maakt de vlinderfauna van de besproken eilanden-groep eigenlijk een onderdeel uit van die, waarvan het hoofdkwartier op de Molukken en Nieuw-Guinea moet worden gezocht en die zoowel van de fauna van Celebes als van die der groote Sunda-eilanden Java, Borneo en Sumatra als van de fauna der Philippijnen, althans over het geheel genomen, verschilt. Verder komt het mij voor, dat wij zeer duidelijk kunnen zien dat die fauna, waartoe ook die der Salomons-eilanden moet gerekend worden, (zie C. Ribbe, Beiträge zur Lepidopteren-fauna des Bismarcks- und Salomons-Archipel, Iris XI p. 35—133 (1898), hier hare oostgrens al zeer is genaderd. Eene verarming in het getal der soorten, eene vermindering in de grootte der voorwerpen valt duidelijk in het oog, weinig eigendommelijke soorten treden op, ik geloof, nog veel minder dan men aanneemt. Intusschen komen sommige soorten in bijzondere lokale variëteiten voor en is de juiste kennis daarvan van groot belang. Veel leeren wij dienaangaande uit Dr. Pagenstecher's werk, enkele opmerkingen kan ik nog uit eigen bevinding toevoegen.

Ik zal van de gelegenheid gebruik maken, die opmerkingen hier te laten volgen :

I. THEIL.

- p. 16. **Ornithoptera Priamus** L. — Bij een' man van Nieuw-Brittanje, dien ik zag, (coll. Huissen), ontbreekt aan den voorrand der achtervleugels het gewone goudgele vlekje, zoowel onder als boven, ook bij een man van het Fergusson-eiland. Dit vlekje schijnt ook bij de mannen der blaauw geteekende variëteit *Urvilliana* te ontbreken; zeker hiervan ben ik echter niet. Bij alle mannen van *Priamus* die ik van Nieuw-Guinea en meer westelijk gelegen eilanden zag, is het intusschen aanwezig.

Ik houd het voor een vergeefsch pogen, om het specifiek verschil van *Urvilliana* en *Priamus* te betoogen, hoezeer

ook het kleurverschil bij de mannen er aanleiding toe geeft. Wanneer men op eene bijzondere wijze het licht laat vallen op *Urvilliana*, worden de blaauwe strepen donker, onzuiver bronsgroen en eenig ander doorgaand verschil is er niet. De heer Rothschild heeft groot gelijk wanneer hij al die ingebeeldde soorten en variëteiten bij en van *Priamus* door de ijdelheid, haarkloverij of onkunde der auteurs voortgebracht in de *Novitates Zoologiae* II p. 183, op enkele variëteiten na, onmeedoogend neersabelt.

- p. 20. **Papilio Cilix** Godman en Salvin. Duidelijk slechts eene subvariëteit van *P. Severus* var. *Albinus* Wallace. Men behoeft er niets anders achter te zoeken.

Ik wil hier nog aanteekenen dat *Pap. Schmeltzi* H. S. Stett. Ent. Zeit. 1860 p. 78. *id.*, Aussereur. Schmett. II. p. 3 f. 106 ook wel eene variëteit (kleine) van *Severus* is. De lichte dwarsband der achtervleugels is wel verkeerdelijk appelgroen gekleurd. (verg. de beschrijving):

- p. 22. **Papilio Websteri** Grose-Smith. Zeker slechts eene variëteit van *Ormenus* Guérin, die zelf ten slotte onder *Amphitrion* Cramer ressorteert.

- p. 27. **Papilio Segonax** Godman en Salvin. — Pl. II. fig. 1.

Is eene lokale variëteit van *Codrus* Cram.

- p. 29. **Papilio Macfarlanei** Butl. var. *Seminiger* Butl.

De heer Butler spelt den naam: *Seminigra*.

Macfarlanei is overigens de soort, door Cramer als *Aegistus* afgebeeld (III p. 81 pl. 241 C, D). Men zie hierover de « *Novitates* » II. pag. 446.

- p. 30. **Papilio Browni** Godman en Salvin.

Stellig slechts eene en wel niet eens belangrijke variëteit van *Wallacei* Felder. Als synonym behoort hij *Browni* ook nog (mede naar een exemplaar van den auteur). *Pap. Hicetaon* Grose-Smith.

- p. 39. **Pieris Quadricolor** Godman en Salvin.

In de Huissensche collectie. Is niet aan *Affinis* Snell. v. Voll. verwant maar wel eene locale variëteit van *Rachel* Boisduval.

p. 40. **Tachyris Eumelis** Boisd.

Niet de « grond » is zwart zooals hier door eene schrijffout staat maar volgens Boisdual de basis der voorvleugels. Ik ken deze soort alleen uit beschrijvingen. Is zij misschien dezelfde als de, door Dr. Pagenstecher niet vermelde *Tachyris Maculata*, door Grose Smith, Ann. en Mag. of Nat. Hist. 6 Ser. XVII p. 374 (1896) van Nieuw-Brittanje beschreven?

p. 40. **Tachyris Ada** Cramer.

Sedert mijne aantekening over *Pieris Lyncida* Cram., Tijds. v. Ent. 34 p. 247, heb ik ook *Ada* Cramer in beide seksen in natura kunnen onderzoeken en vergelijken. Ik geloof stellig, dat ook *Ada* als lokale variëteit tot *Lyncida* moet worden gerekend.

p. 42. **Eurema Xanthomelaena** Godm. en Salv.

Deze is zóó duidelijk *Candida* Cramer dat het mij verwondert dat Dr. Pagenstecher haar niet kortaf heeft ingetrokken.

p. 46. **Danais Sobrina** Boisd. (= *Meganira* Godart).

Is, evenals *Purpurata* Butler, *Rotundata* Grose-Smith, eene lokale variëteit van *Iuventa* Cram. Evenzoo zijn *Ishma* Butler, *Sobrinoides* Butl. en *Manillana* Moore niets anders.

p. 47. **Danais Clinias** Grose-Smith = **Schenkii** Koch, Indo-Aust.-Lep. Fauna p. 45, 107 (1865) (*Gloriola* Butl.), door Koch van Nieuw-Georgië beschreven en moet zoo heeten. Komt echter *niet* in Voor-Indië voor, zooals hij zegt.p. 47. **Danais Australis** Blanchard. Is geene variëteit van *Limniace* maar eene goede soort. *Chaospes* Butler is een synonym.p. 52. **Euploea Cerberus** Butler.

Zeker eene donkere variëteit van *Climena* Cramer.

p. 54. **Euploea Unibrunnea** Godman en Salvin.

Is *Phaenareta* Schall. var., evenals *Browni* Godm. en Salv.; *Majuma* Ribbe ook, zooals Dr. Pagenstecher teregt opmerkt; zij verbindt eigenlijk *Unibrunnea* en *Browni*.

p. 72. **Precis Zelima** Fabr.

Of *Precis Zelima* inderdaad dezelfde is als *Iphita* Cramer,

durf ik niet beslissen maar houd het daarentegen voor zeker, dat *Idu* Cramer, naar de waarnemingen van Mr. Piepers over de eerste toestanden, specifiek van *Iphita* verschilt.

p. 73. **Rhinopalpa Algina** Boisd. val.

Slechts eene variëteit van *Sabina* Cramer. Deze soort behoort niet tot het genus *Rhinopalpa* Felder, maar moet in het genus *Salamis* Boisd., Herr.-Sch. komen. Men zie hierover Semper, in de Schmetterlinge der Philippinen. In *Rhinopalpa* Feld. komt alleen *Polynice* Cramer (met *Eudoxia* Guér., *Fulva* Feld. en *Callonice* Fruhst. als lokale variëteiten). Misschien is *Purva* Butler eene tweede soort. Ik ken haar niet in natura.

p. 75. **Doleschallia Rickardi** Grose Smith.

Verschil wel niet specifiek van *Dascon* Godm. en Salv.

p. 76. **Doleschallia Browni** Godm. en Salv.

Is eene variëteit van *Bisaltide* Cramer.

Wanneer ik eene reeks exemplaren van *Bisaltide*, van allerlei vindplaatsen, beginnende met Indië en eindigende met Nieuw-Guinea vergelijk, valt mij in het oog dat de uitsnijding van den achterrand der voorvleugels, onder de vleugelpunt, die bij de Indische voorwerpen zeer duidelijk is, naarmate men oost- en zuidoostwaarts gaat, hoe langer hoe flauwer wordt om eindelijk geheel te verdwijnen.

p. 91. **Charaxes Latona** Butl. (*Brennus* Felder).

Wel eene variëteit der wijdverbreide en veranderlijke *Polixena* Cram.

p. 100. **Mycalesis Shiva** Boisd.

Beter ware te zeggen, dat *Lorna* Grose-Smith «eine verschiedene Generation von *Shiva* ist» dan omgekeerd, want de naam der soort moet dan toch *Shiva* luiden.

p. 105. **Sithon Isabella** Feld.

Ik merk hier op dat deze volgens Dr. Staudinger, eene variëteit van *Phocides* Fab. is.

p. 105. **Hypochrysops Rex** Boisd.

Is eene lokale variëteit van *Polycletus* L.

p. 110. **Plebejus Strongyle** Feld.

Is dezelfde als *Malaya* Horsfield.

p. 115. **Plebejus Labradus** Godart.

Hier citeert Dr. Pagenstecher vele namen, maar zeker *Lycaena Alsulus* Herr.-Sch. te onregte. Ik heb eene soort van Celebes voor mij waarop Herrich-Schäffer's beschrijving zeer goed past maar die in ieder geval niets met *Pygmaea* Snell. te maken heeft. De beschrijving van *Labradus* Godart, zonder afbeelding, is eene van die oppervlakkige waarmede eigenlijk niets aan te vangen is en die alleen goed voor de prullemand zijn.

p. 116. **Plebejus Otis** Fabr.

Dr. Aurivillius zegt van deze *Otis* Fabricius, in het Entomologisch Tidskrift 1897 p. 148 Sub N. 58. «Der Typus ist leider verloren gegangen. *Otis* ist ohne Zweifel eine Zizera (*Lycaena* Fabr., *Plebejus* auct.) und muss eine von den vier letzten Arten in de Nicéville's Arbeit sein (Butterfl. of India III) (?). Da es aber nach der Beschreibung allein unmöglich ist, zu entscheiden, welche von diesen die wahre *Otis* ist, scheint es mir am besten, Butler zu folgen und *Otis* Fabr. für *Lysizone* Snellen zu brauchen». Ik moet zeggen, dat ik de kracht van deze redeneering niet vat en zou denken, dat wanneer eene beschrijving dan zóó slecht of onzeker is en het origineel verloren gegaan, men haar voor onbruikbaar dient te verklaren.

Otis Fabricius is overigens ook reeds door den heer Elwes bij *Maha* Kollar (met twijfel) geciteerd (Trans. Ent. Soc. of Lond. 1888 p. 380).

p. 116. **Plebejus Cagaya** Felder.

Is *Puspa* Horsfield.

p. 123. **Lycaenesthes Emolus** Godart.

L. Bengalensis Moore en *Lycaenoïles* Felder zijn, ook naar orginee exemplaren, van beide auteurs afkomstig, stellig twee verschillende soorten. Op de afbeelding van

Lycanoöles Feld. is het beloop der witte teekening goed maar te fijn en de grond te donker. Dit is de oorzaak der dwaling. *Bengalensis* Moore is wel dezelfde als *Emolus* Godart.

p. 133. **Notocrypta Feisthamelii** Boisd.

Restricta Moore (dezelfde als *Chimaera* Plötz), is iets geheel anders dan *Feisthamelii* (*Alysos* Moore) en kan stellig daarmede niet kortaf vereenigd worden. Misschien is *Restricta* eene bergvariëteit maar het zou toch voorzigtiger zijn om beiden gescheiden te houden, ook *Curvifascia* Feld. en wanneer *Albifascia* Watson de gelijknamige van Moore is, heeft zij niets met *Feisthamelii* te maken maar behoort bij *Asmara* Butler.

II. THEIL.

p. 10. **Chaerocampa Theylia** L. — Hampson, Moths of India I p. 85 fig. 53 ♂.

Op gezag van den heer Hampson vereenigt Dr. Pagenstecher met deze soort *Chaerocampa Rafflesii* Butler, ik geloof ten onregte. Bij al de 10 Javaansche exemplaren onzer collectie is de wortel der achtervleugels donkergrijs, op dezelfde wijze als bij *Echeclus* zwart, terwijl hij bij *Theylia* rood is. De grootere en donkerder *Rafflesii* is buitendien uit de bergstreken van Java (W. Java 16—1800 meter, O. Java 6—700) terwijl *Theylia* uit de omstreken van Batavia is, dus uit de lagere streken.

p. 14. **Chaerocampa Lucasii** Walker (*Lucasi* Boisd.).

Dr. Pagenstecher zegt: «*Chaerocampa Rhesus* Boisd. p. 254 gehört nach Semper nicht hieher, wenn auch Hampson und Snellen ihn für synonym halten». Hij heeft gelijk; ik deed het vroeger, maar sedert Mr. Piepers *Rhesus* op Java uit de rups kweekte, niet meer. Zij is eene goede soort, evenals *Punctivenata* Butler, ook door Mr. Piepers gekweekt, van *Clotho* verschilt.

Velox Fabr., zooals *Lucasi* ook wel genoemd wordt, is eene waardelooze beschrijving.

- p. 58. **Eugoa Bipunctata** Walk., Hamps. (*Trifasciata* Moore, Snellen)

Hier is *Padenia Biplaga* Felder te onregte geciteerd.

- p. 59. **Scaptosyle Tricolor** Walk., Moore, Hamps.

Hypocrita Flavicollis Snellen is eene andere soort, bij welke meer dan de tweede helft, benevens de binnenrand der achtervleugels zwart zijn, ook is bij *Flavicollis* niet meer dan de wortelhelft der voorvleugels geel en zijn de schouderdeksels geheel zwart (bij *Tricolor* hebben zij eene gele wortelhelft).

- p. 71. **Heliothis Albistrata** Pagenst. Pl. 1 fig. 20.

Is eene soort van het genus *Risoba* Moore, evenals *Cymatophora Vicina* Guenée, die niet dezelfde is als *Batis*, gelijk Hampson citeert. Het verwondert mij, dat Dr. Pagenstecher Guenée bij de Noctuiden niet overal aanhaalt. De werken van den franschen Lepidopteroloog zijn en blijven standaard-boeken voor de Noctuiden en Geometriden.

- p. 81. **Swinhoea Vegeta** Swinhoe.

Het genus Swinhoea is van Hampson. Swinhoe noemt de soort *Spalix Vegetus*.

- p. 83. **Rivula Subrosea** Pagenst.

Moet anders heeten, om *Rivula Subrosea* Butler, Trans. Ent. Soc. of London 1881 p. 580, uit Japan.

- p. 83. **Eublemma Hemirhoda** Walk., Hamps.

Houd ik voor *Secta* Guen., VI p. 249 N. 1042. Volgens Dr. Aurivillius, Entom. Tidskr. 1897 p. 168 is deze soort de *Phal. Dimidiata* Fabr., Entom. Syst. III, 2 p. 224 (1794), welke dan de oudste naam zoude zijn.

- p. 88. **Clettharra Curvilinea** Snell.

Het genus *Clettharra*, door Hampson van *Sarrothripa* gescheiden, reken ik evenals dit laatste, tot de Lithosidae, niet tot de Noctuidae.

- p. 91. **Risoba Obstructa** Moore.

Hier citeert Dr. Pagenstecher, waarschijnlijk op gezag

van den heer Hampson, *Risoba Vialis* Moore als synonym. Zij is echter eene verschillende soort, die zich onderscheidt door meerdere grootte, den donkeren achterlijfsrug met witten wortel en de duidelijk begrensde donkere vlek aan de onderzijde der voorvleugelpunt.

De bovenvermelde *Heliothis Albistriata* Pagenst. is ook eene *Risoba*.

- p. 98. **Polydesma Inungulata** Guen (zegge *Unangulata* Guen.).

Deze soort moet *Eriophora* Guen. heeten, welke naam een nummer vroeger komt (N. 1611, *Unangulata* 1612).

- p. 101. **Arcte Coerulea** Guenée.

De naam is *Coerula* Guenée. Het is Moore meen ik, die in de Lepidoptera of Ceylon de spelling in *Coerulea* verandert.

- p. 120. Genus **Dahlia** A. Pagenst.

Is er in de Botanie niet reeds een genus *Dahlia*?

- p. 127. **Micronia Notabilis** Pagenst. nov. spec.

Niet alleen geloof ik nog dat zij niet specifiek van *Titania* Kirsch verschilt, maar ook, dat zij, evenals deze, tot *Pieridaria* Guenée behoort en *Notabilis* zelfs een typisch exemplaar daarvan voorstelt.

Bij *Pieridaria* behooren nog een aantal door Meyrick en Warren beschreven soorten (*Sphaeristis* en *Puellaria* Meyr., *Nivea*, *Obsolescens*, *Bipunctata*, *Quadripunctata*, *Quadristrigata* en *Apicipuncta* Warren.

Ik wil hier nog opmerken, wat betreft het genus *Acropteris*, dat deze naam in Hübner's Zuträge IV p. 36 (1832) gebezigd wordt voor een aldaar, fig. 867 afgebeelden vlinder uit Zuid-Amerika, die ik voor eene Noctuide houd en die dus niet verwant is aan de soorten van *Micronia* Guenée, welke teregt tot de Uranidae worden gerekend. Ik geloof dus niet, dat de heer Hampson het regt heeft, om in zijne *Moths of India* III p. 114 als «type» van een Uraniden-genus *Acropteris* Hübn. de *Phal. Striataria* van Clerck aan te nemen. In Hübner's Verzeichniss komt de naam *Acro-*

pterus niet voor en ook wordt *Striataria* Clerck er niet eens in vermeld.

- p. 133. Genus **Dilinia** Hübner, met *Medardaria* Herr-Sch. als soort.

Hier doet Dr. Pagenstecher toch wel verkeerd met den heer Hampson geheel te volgen. In de eerste plaats is de naam in Hübner's Verzeichniss niet Dilinia maar Deilinia gespeld en worden als daartoe behoorende, opgegeven *Pusaria* L. en *Striaria* Hübn., die waarschijnlijk bij *Exanthemata* Scop. komt, opgegeven. Van deze soorten verschilt *Medardaria* H. S. reeds door lange palpen en uit één punt ontspringende, bij de beide genoemde gescheiden, aderen 3 en 4 der achtervleugels wier achterrand buitendien gegolfd is, bij *Pusaria* en *Exanthemata* niet. Ook zijn de vleugels bij *Medardaria* niet, gelijk Hübner voorschrijft, « Im Grunde weiss » — (trouwens, bij geene der soorten van Hübner's Familia B, bij die van « Coitus » Deilinia ook niet, zijn de Flügel nur mit blassen Linien bezeichnet). Hoogstens kon de naam « Deilinia » dus te pas komen voor *Pusaria* en *Exanthemata*, welke Treitschke in zijn genus Cabera heeft en moet *Medardaria* in een genus *Petelia* H. S. komen.

De generieke naam Cabera wordt overigens reeds in Treitschke's deel V, p 437 (van 1825) vermeld terwijl Deilinia Hübner niet van 1818 kan zijn, want op p 309 van zijn Verzeichniss citeert hij *Circuitaria* Hübn. Geom. 199. als welker jaar van publicatie ik 1827 vind opgegeven.

Uit het bovenstaande ziet men op nieuw, dat het hoog tijd wordt, dat men Hübner's « Childish work », zooals Doherty zich teregt ergens uitdrukte alleen als een magazijn van namen. zooals Zeller wil, gebruikt.

- p. 136. **Boarmia Crepuscularia** L.

Komt ook in Noord-Amerika voor, in China en Japan en op Nieuw-Guinea.

- p. 316. **Ephestia Cahiritrella** Zeller.

De naam is *Cahiritella*. De soort is nu uit alle vijf werelddeelen bekend.

- p. 178. **Orphnophanes Strigatalis** Pagenst.

Is *Tabidia Flexulalis* Snell., Tijdschr. v. Ent. 42 p. 62 (1899).

- p. 182. **Piletocera Aegimusalis** Walker-Hamps, IV p. 236 t. 142.

Deze soort is zeker verschillende van *Strepsimela (Cera-toclasia) Barbicornis* Felder, Novara pl. 136, fig. 1.

- p. 188. **Pycnarmon Caberalis** Guen.

De kwestie thans onbesproken latende of mijne *Conchylodes Corycialis* inderdaad specifiek van *Caberalis* verschilt, wilde ik er hier alleen aan herinneren, dat volgens Dr. Aurivillius, Entom. Tidskr. 1897 p. 168, *Caberalis* dezelfde is als *Phal. Cribrata* Fabr., Ent. Syst. III 2 p. 217 (1794). *Cribrata* zoude dan de oudste naam zijn.

- p. 188. **Zinckenia Fascialis** Cram. IV, p. 237, pl. 398 O. (1782).

De oudste naam voor deze soort is toch wel zeker *Recurvalis* Fabr. Syst. Ent. 407 (1775).

- p. 191. **Auxomitia Minoralis** Snell.

Ik verwijs hier naar eene aantekening over deze soort, welke in dit deel van het Tijdschr. v. Ent. zal verschijnen. Het genus *Auxomitia* Lederer moet geheel vervallen, zie Snellen, Trans Ent. Soc. of London 1890 p. 602.

- p. 192. **Heterocnephes Scapularis** Led.

Indien Dr. Pagenstecher's afbeelding pl. 4, fig. 10 juist is, mag *Scapularis* Pag. niet dezelfde heeten als die van Lederer, want bij de laatste is naar de afbeelding, waarmede een exemplaar van Borneo dat ik voor mij heb volkomen overeenstemt, de witte dwarsstreep der achtervleugels bovenaan driemaal zoo breed als bij den staarthoek, terwijl zij bij *Scapularis* Pagenstecher eene dunne lijn is die overal dezelfde breedte heeft.

- p. 193. **Pagyda Salvalis** Walk., Moore.

Botys Arbitrator Butl., hoewel ook tot het genus *Pagyda* behoorende, is eene geheel andere soort als *Salvalis*.

- p. 202. **Nacoleia Poeonalis** Walk.

Hier vermengt Dr. Pagenstecher in de synonymie ver-

scheidene soorten, de heer Hampson trouwens ook. De naar den laatsten aangehaalde beschrijving past op de soort die ik op het Britsch Museum als *Decisalis* Walker gedetermineerd vond.

p. 203. **Sylepta Multilinealis** Guen.

Is, volgens Aurivillius, Entom. Tidskrift 1897 p. 168, *Phalaena Derogata* Fabr. Syst. Ent. p. 641 (1775); Ent. Syst. III 2 p. 218 (1794) en zou dus zoo moeten heeten.

p. 205. **Sylepta Iopasalis** Moore.

Hier zijn in de Synonymie niet minder dan vier soorten vermengd: (*Iopasalis* Moore, *Orobenalis* Snell., *Tardalis* Snell. en *Leopardalis* Moore). De door Dr. Pagenstecher overgenomen beschrijving past echter het best op *Iopasalis*. Komt deze soort nu op N. Brittanje voor of eene der drie andere?

p. 206. **Lygropia Quaternalis** Zell.

Ook hier zijn weder verscheidene soorten vermengd. De beschrijving van *Quaternalis* Zeller, Micropt. Caffr. p. 44 N. 15, past het beste op die, welke Hampson in de Illustr. VIII pl. 156 fig. 3 als *Obrinusalis* afbeeldt. *Faustalis* Led. (*Delicatilis* Hamps., Illustr. VIII pl. 155 fig. 5, is eene geheel andere, welligt *Temeratalis* Zell. Op. cit. p. 45 N. 16. Zeller noemt echter de grondkleur der vleugels «pallide vitellina» terwijl zij bij *Faustalis* glanzig zilverwit is.

p. 207. **Agathodes Ostensalis** Guen.

Beter ware het geweest, hier Guenée's, dan Hampson's beschrijving te geven.

p. 207. **Glyphodes Marginata** Hamps.

Is *Euchocnemidia Phryneusalis* Moore.

p. 215. Het Genus **Pessocosma** Meyrick. Trans. Ent. Soc. of Lond. 1884. p. 300, op *Iolcalis* Meyrick, Walk. gegrond, is een geheel ander dan *Sameodes* Snellen.

p. 217. **Isocentris Filalis** Guen. — Snellen, Tijds. v. Ent. XXVI p. 131. pl. 7 fig. 11, 11a.

Deze soort is volstrekt niet dezelfde als *Auralis* Snell..

Tijds. v. Ent. XV p. 99 pl. 7 fig. 9, 10. De laatste is later door Mabille beschreven als *Botys Holoxanthalis*, Compt. Rend. Séanc. Soc. Ent. Belge, 1881 p. 63.

p. 227. **Brenthia Quadriflorella** Zell.

De naam is *Quadriflorella* Zeller.

p. 239. **Trichoptilus Ralumensis** Pag.

Is wel dezelfde als *Siceliota* Zeller. Ik heb deze soort voor mij, en door Mr. Piepers gekweekte exemplaren die ik niet van Zuid-Europesche kan onderscheiden.

p. 241. Genus novum. **Hofmannia** A. Pagenst.

Er is reeds een genus *Hofmannia* Wocke, in: von Heinemann, Schmett. Deutschl. und der Schweiz 2 te Abth. Band II, Heft 2, p. 644 (1877) en dus moet dat van Dr. Pagenstecher nieuw benoemd worden.

p. 242. **Daphnis Dohertyi** Rothschild, Novit. Zool. IV p. 307 (1897).

De hier door Dr. Pagenstecher afgebeelde vlinder is zeer stellig niet anders dan een klein exemplaar van *Hypothous* Cramer. Of hij dezelfde is als *Dohertyi* Roths. kan ik echter nu niet nazien maar ik geloof het wel.

September 1900.

LYCAENA DONINA nov. spec.

BESCHREVEN DOOR

P. C. T. SNELLEN.

Deze onbeschreven Oost-Indische *Lycaena*, waarvan ik twee gave en frissche exemplaren voor mij heb, de man van 22 mm. vlugt, het wijfje van 24 mm., behoort tot de groep soorten die op de bovenzijde meerendeels donkerblauw, op de onderzijde grijs of bruinachtig zijn, met de gewone, echter onduidelijk uitgedrukte *Lycaenidentekening* en eene grootere of kleinere ronde zwarte vlek aan het eind van cel 2 der achtervleugels. Onder de europesche soorten heeft zij geene vertegenwoordigers, maar onder de Oost-Indische ken ik, als daartoe behoorende: *Nora* Feld., *Datarica* Snell., *Glaucia* Snell., *Dana* de Nic. en *Hampsoni* de Nic. Daarvan heeft de eerste in beide seksen een duidelijk, lang, dun staartje, *Datarica* een klein, niet buiten de franje uitstekend terwijl bij *Glaucia*, *Dana* en *Hampsoni* geen spoor van een staartje te zien is. Hetzelfde is ook het geval bij *Donina*. Ik wil hier nog opmerken dat de *Lycaena Ardates*, waarmede ik, Tijds. v. Ent. 35 p. 140 mijne *Lyc. Datarica* vergeleek, niet de gelijknamige soort van Moore is, maar eene onbeschrevene, Javaansche die later gepubliceerd zal worden.

Donina onderscheidt zich van *Glaucia* en *Hampsoni* door de kleur der onderzijde, die bij deze helder grijs is en bij de nieuwe soort leemgeel. Bij *Dana* mas is zij bruinachtig grijs maar de bovenzijde lichter, grijsachtig blauw, bijna zooals bij de (nog iets donkerder) europesche *Semiargus* v. Rottb. (*Acis* W. V., Fabr.)

De oogen zijn vrij lang behaard, evenals bij al de genoemde verwanten, de achtervleugels vooral bij den man aan den staarthoek iets verlengd, met eene langere beharing, die ook bij al de verwanten wordt gevonden. Verder is de man op de bovenzijde donker paarsblauw, zeer flauw glanzig, als *Datarica* mas, met eene niet zeer duidelijke, dikke, zwart-bruingrijze franjelijn en een spoor van eene donkere vlek aan het eind van cel 2 der achtervleugels. Het wijfje heeft eene donker graauwbruine bovenzijde met een weinig blaauwe bestuiving op de wortelhelft der vleugels, de donkere vlek aan het eind van cel 2 der achtervleugels is duidelijker dan bij den man, hun staarthoek iets stomper, maar even lang behaard.

Onderzijde, als boven gezegd, leemgeel, bij den man iets graauwachtig, vooral op de achtervleugels, ook is bij die sekse de wortel der voorvleugels sterk zwartgrijs bestoven. De teekening is de gewone van *Lycaena*; zij bestaat namelijk uit wortelvlekken op voor- en achtervleugels, middenvlekken op de dwarsaders, eene boogrij daarachter en randvlekken, alles graauwbruin maar flauw uitgedrukt, grijswit gerand, de randvlekken zonder rood of zilver. Alleen eene ronde vlek aan het eind van cel 2 der achtervleugels is sterk uitgedrukt en zwart.

Voor de vlek op de dwarsader der voorvleugels ziet men nog eene flauwere in de middencel, de boogrij is vrij regt, behoudt die rigting ongeveer tot ader 1 en bestaat uit vrij duidelijk gescheiden vlekken; langs den achterrandsrand loopt eene dubbele rij graauwe vlekken. Op de achtervleugels zijn de vlekken minder duidelijk gescheiden, de vlekken langs den achterrandsrand zijn wortelwaarts met ronde boogjes afgezet, de ronde koolzwarte vlek aan het eind van cel 2 heeft wortelwaarts een donker, okergeel boogje en bij het wijfje is de achterrandsrand van ader 2 tot den staarthoek voor de, overigens bij beide seksen fijn zwarte franjelijn, wit afgezet; bij den staarthoek ziet men nog een klein zwart vlekje. De franje is zwartbruin, vooral bij den man op de bovenzijde niet veel verschillende van de kleur der franjelijn. Borst, buik en pooten lichtgrijs behaard.

Ik houd het niet voor onmogelijk dat mijne *Lycaena Donina*,

de « tailless form of *Nacaluba Ardates* » door den heer de Nicéville bij die soort, Butterflies of India III p. 153 besproken en op pl. 27 fig. 185 ♂ afgebeeld kan zijn. *Ardates* Moore is welligt synoniem met *Nora* Felder.

Den naam mijner boven besproken *Lyc. Glauca* wensch ik te veranderen in *Glanconia*, om eene vroeger door Trimen, Butterflies of South-Africa onder denzelfden naam beschreven soort en wil hier ook nog aanteekenen dat mijne *Lycaena Bathinia*, Tijds. v. Ent. 42 p. 212 een synonym is van *Lyc. Tespis* L. Zij is ook niet van Java, zooals verkeerdelijk op het etiket der exemplaren van het Leidsch Museum stond aangeteekend, maar van Zuid-Afrika.

De man van *Lycaena Donina* is van West-Java (Wijnkoopsbaai), het wijfje door Mr. Piepers op Celebes (Bonthain) gevangen.

A A N T E E K E N I N G E N
O V E R
P Y R A L I D E N

D O O R

P. C. T. SNELLEN.

(Hierbij pl. 15, 16 en 17.)

Aansluitende bij mijne laatste aantekeningen over Pyraliden, (zie *Tijds. voor Ent.* 42. p. 95 (1899)), geef ik hierbij weder eenige nieuwe, met beschrijvingen van nieuwe soorten.

Paredra Rigidalis Snell. nov. spec. Pl. 15 fig. 1. ♂.

Verscheidene exemplaren; 33—37 mm.

Deze soort behoort tot mijn genus *Paredra*, Midd. Sumatra. Lepidoptera p. 60, dat van 1880, niet van 1892 is zooals in het werk van den heer Hampson, *Moths of India* IV p. 175 staat (zie *Tijdsch. v. Ent.* 26 p. 119, 120 (1883)). Dit genus is hetzelfde als *Bostra* Hampson, p. 175 Walk. Ik noem Hampson hier eerst als auteur van *Bostra*, omdat men bij Walker te vergeefs naar eene voldoende beschrijving der kenmerken zal zoeken.

Rigidalis behoort overigens in Hampson's genus *Bostra* tot afdeling II (Antennae of male with the serrations minute) d. i. stomp, iets smaller dan de breedte van den sprietschaft); B (Wings broad); a (Patagia in male not extending beyond metathorax); a' (frons with a sharp tuft). Verder is zij, naar grootte, kleur en tekening het naast verwant aan *Rufescens* Butl. (*Assamica* Moore, *Marginata* Hamps.) en verschilt 1° door bijna ongebogen dwarslijnen der voorvleugels, 2° door gelijkmatig rondgebogen, bij den binnenrand

niet met scherpen tand uitstekende tweede lichte dwarslijn der achtervleugels. De mannelijke sprieten zijn op Moore's afbeelding van *Assamica*. New Ind. Lep. III pl. VII fig. 5 misschien te sterk gebaard voorgesteld, anders is hierin een derde verschilpunt gelegen.

Palpen aan de buitenzijde donker, graauwachtig leembruin; kop en sprietschaft lichter, bij den man zijn de tanden van deze donker en hebben eene bewimpering die tweemaal zoo lang is als de breedte van den schaft; bij het wijfje zijn de sprieten dun, draadvormig. Thorax en grond der voorvleugels ook leemkleurig, maar eenigszins verschillend in tint, donkerder of lichter, geler of iets roodachtig en het eerste en derde veld steeds donkerder. Het wortelveld der voorvleugels is tegen de eerste dwarslijn die iets lichter en geler is dan de vleugelgrond, verder bijna regt en op een vierde gelegen, sterk donker bestoven, vooral bovenaan evenzoo het derde veld achter de tweede, ook bijna regte dwarslijn, die iets voor het laatste vierde wordt gevonden. Lichtere middenveld slechts een klein weinig donker bestoven en op de dwarsader met een duidelijk, bijna rond, zwart middenpunt geteekend.

Langs de lichtere, maar zeer onduidelijke franjelijn ziet men flauwer donkere streepjes of stippen in de cellen. De franje heeft de kleur van het middenveld.

Achtervleugels in kleur overeenkomende met de voorvleugels, naar achteren in toenemende mate met graauwbruine schubben bestoven zoodat het derde, en tevens breedste der door de twee lichtere dwarslijnen gevormden velden het donkerste is. Deze lijnen zijn gebogen, vooral de tweede gelijkmatig; maar de eerste is steeds flauwer en ontbreekt ook wel eens, onder anderen bij het afgebeelde exemplaar. Franjelijn en franje als op de voorvleugels.

Op de onderzijde zijn de voorvleugels langs den voorrand donker bestoven en bemerkt men ook aldaar op de bovenzijde naauwelijks zichtbare fijn gele stippen. Overigens zijn zij bijna als boven. Achtervleugels wat lichter dan boven, slechts met éene duidelijke dwarslijn maar met een donker middenpunt.

Pooten gewoon gevormd en gespoord, overigens, als het achter-

lijf, dat slechts weinig langer is dan de achtervleugels, gekleurd als deze.

Van eene in kleur en teekening der voorvleugels na aan *Rufescens* Butl. verwante en even groote soort van *Paredra* uit Zuid-Afrika bezit ik ook een, wat afgevlogen man; de achtervleugels zijn echter wit, bijna ongeteekend.

West-Java: Preanger, 15—1800 meter. Van de heeren Sythoff en Anthony ontvangen.

Botys (A, a, α) Triphaenalis m. nov. spec. Pl. 15 fig. 2 ♀.

Een paar, ♂ 19, ♀ 20 mm.

Deze soort behoort tot de verwantschap van *Bot. Aerealis* Hübn., *Semirubralis* Pack., *Fluvialis* Dbd en *Chilialis* Feld. Zij heeft denzelfden vleugelvorm, de vrij spitse voorvleugels zijn bij den man wat breeder dan bij het wijfje, evenals bij *Aerealis* en ook zijn, zooals daar, hunne aderen 10 en 11 wat steiler dan in den regel bij *Botys*. het geval is.

Palpen ruim anderhalf maal zoo lang als de kop, snuitvormig, maar niet zeer spits, onderaan vuilwit, overigens graauwbruin, als de bijpalpen en de sprieten, deze draadvormig, bij het wijfje geheel, bij den man voorbij de helft duidelijker geleed, verder kort bewimperd. Aangezigt iets rond uitpuilend. Kop en thorax licht grijsachtig leembruin, als de grond der voorvleugels. Op deze is de voorrandswortel donkerder, graauwbruin, evenals eene stip op de dwarsader, eene ongelijkmatige, iets boven de helft en onderaan verbreedte dwarsband voorbij de helft van den vleugel, eene in het midden bijna afgebroken streep langs den achterrand, de franjelij n en de vrij breede, fijn donker gedeelde franje. Deze teekeningen zijn bij den man veel flauwer dan bij het afgebeelde wijfje.

Achtervleugels bij beide seksen levendig en vrij donker okergeel; eene fijne dwarslijn iets voorbij het midden, van den voorrand tot ader 4, eene bij de vleugelpunt breed beginnende maar spoedig versmalde en op ader 2 afgebroken dwarsstreep nabij den achterrand en eene dikke lij n tegen de franjelij n zijn zwart. Franje zwartgrijs, okergeel gemengd, vooral tegen den staarthoek.

Onderzijde der vleugels levendig okergeel; op de voorvleugels zijn bij beide seksen een dik middenpunt en eene langwerpige vlek daarachter zwart, eene streep voor den achterrandsrand is bij het wijfje zwart, bij den man graauwbruin evenals bij beide seksen de franjelijnen en franje. Verder is bij beide seksen de punt der voorvleugels donker roodbruin, evenals op de achtervleugels eene dwarslijn der voorrandshelft voorbij het midden en eene bovenaan sterk vlekkelig verbreedde lijn langs den achterrandsrand. Franje graauwbruin, naar onderen in toenemende mate okergeel gemengd. Achterlijfsrug okergeel, borst, buik en pooten licht bruingrijs, de laatste gewoon gevormd, glad beschubd, de scheenen bij den man niet verdikt. Sporen duidelijk, van gelijke lengte.

Chili; Quillota; Paulson.

Botys (A, b, a) **Vagalis** m. nov. spec. Pl. 15 fig. 3 (♀).

Een gaaf en frisch paar, de man 25 mm., het wijfje 28 mm.

Deze Botys behoort zuiver tot bovenvermelde afdeeling van het genus, de palpen zijn geheel zooals Lederer die daarvoor afbeeldt en beschrijft, overigens zijn zij graauwgeel, met lichter eerste lid terwijl het derde bij het wijfje een weinig duidelijker is dan bij den man. De sprieten zijn draadvormig, bij den man kort en gelijkmatig bewimperd.

Kleur van kop, thorax en achterlijfsrug zuiver bleek leemkleurig geel, een weinig glanzig, ook de grondkleur der vleugels aldus. Deze hebben geene dwarslijnen, de voorvleugels zijn aan het midden van den voorrand, binnenwaarts versmallend, tot in cel 16 donkerder, bruinachtig graauw, niet scherp begrensd. Verder is de geheele achterrandsrand van voor- en achtervleugels, wortelwaarts duidelijk begrensd, bij den man $3\frac{1}{2}$, bij het wijfje $4\frac{1}{2}$ mm. breed, evenzoo donker bruingraauw, als het midden van den voorrand der voorvleugels, wier dwarsader bij den man — niet bij het wijfje — met een donker streepje is geteekend. Een flauwer ziet men ook op de dwarsader der mannelijke achtervleugels. Franjelijnen leemgeel: franje geelwit, met eene grijze lijn over den wortel.

Op de onderzijde zijn de vleugels geelachtig grijswit, eveneens

geteekend als boven. Borst, buik en pooten als de aangrenzende vleugelgrond.

Java, Buitenzorg, een wijfje; (G. J. Oudemans), Borneo, beide seksen (Dr. Buttikofer (Leidsch Museum).

Botys Chalybaealis Snell., Tijdschr. v. Ent. 35, p. 160, pl. 10, fig. 5, 6, (1892).

Bij de beschrijving dezer soort, wees ik op de gelijkenis met *Nistra Caelatalis* Moore, Lep. of Ceylon III, p. 295, pl. 182, fig. 10. (1885), doch daar ik die niet bezat en de afbeelding blijkbaar niet met zorg is uitgevoerd, wilde ik toen *Caelatalis* niet nader bespreken. Later, na de verschijning van Hampson's vierde deel zijner Fauna of British India waarin de Pyraliden zijn behandeld, hield ik *Chalybaealis* en *Caelatalis* des te eer voor specifiek, ja generiek verschillende, omdat die auteur *Caelatalis* in het genus *Agrotera* plaatst, dat een driekant eindlid der lipvoelers heeft, terwijl dit bij mijn exemplaar van *Chalybaealis*, gelijk het ook werd afgebeeld, rolrond is. Toen echter Dr. Koningberger, van Batavia, bij zijn jongste bezoek aan Nederland, mij twee exemplaren mijner *Chalybaealis* toonde, door hem bij Batavia gevangen, zag ik dadelijk naar de palpen en bemerkte dat deze duidelijk een driekant eindlid hadden. Kleur en tekening der vleugels kwamen geheel met mijn origineel van *Chalybaealis* overeen.

Ik geloof nu dat de beschubbing, die aan het eindlid der lipvoelers zijnen eigenaardigen driekanten vorm geeft, bij mijn voorwerp van *Chalybaealis*, dat overigens frisch en gaaf is, verloren ging en het zich daardoor rolrond vertoont. De soort moet derhalve vervallen, als een synonym van *Caelatalis* Moore.

Wat nu de plaats in het systeem aangaat, zoo brengt Hampson *Caelatalis* tot *Agrotera* Schrank, Lederer. Wanneer ik haar echter met de beschrijving van Lederer, den eigenlijken gronder van het genus, vergelijk, dan merk ik verschillen op in den vleugelvorm, de breedte der franje en den aanleg der tekening; want de achterrand der vleugels is bij *Caelatalis* in het midden niet naar buiten gebogen en de franje zeer breed, zooals bij *Nemoritis*

W. V., *Effertalis* Moore en *Discinotata* Swinhoe, maar de vleugelvorm is de gewone van *Botys* en de franje smal. Bijpalpen, hoevel kort, zijn bij *Agrotera* ook aanwezig; hieromtrent heeft Lederer misgezien. Tot eene generieke afscheiding, onder den voor de hand liggenden naam *Nistra* Moore, wil ik echter niet overgaan, maar in ieder geval de reeds door Hampson gevormde sectie II. B, van *Agrotera*, onder den naam van *Nistra*, handhaven. Daartoe behooren dan ook *Opalina* (*Leucinodes*) Moore (*Barcealis*) Hampson en volgens hem nog *Scissalis* Walk. en *Leucostola* nov. sp.

Dr. Koningsberger had de goedheid mij een der twee, door hem medegebrachte exemplaren van *Caelatalis* (*Chalybaealis*) te schenken, waarover ik hem zeer verplicht ben, omdat dit mij in staat stelde, de bovenvermelde rectificatie aan te brengen.

Eurycreon Eversmanni Staud., *Iris* V, pl. 3, fig. 24 (1892),
VI p. 80 (1893).

Hierbij behoort als een Synonym: *Spilodes Bicoloralis*. Warren, *Ann. and Mag. of Nat. Hist.*, 6 Ser. IX, p. 178 (1892).

Auxomitia Minoralis Snell. *Tijdschr. v. Ent.* 23, p. 222 (1879—80); id. *Tijdschr.* 26, p. 137, pl. 8, fig. 8, 8a (1883).

Op de bovenvermelde plaatsen is door mij eene *Pyrilide* beschreven en afgebeeld, die ik in het genus *Auxomitia* Lederer plaatste — voorloopig — ook, omdat mij het wijfje onbekend was. Wat het genus *Auxomitia* aangaat, zoo is mij later gebleken, zie Snellen, *Trans of the Ent. Soc. of London* 1890 p. 602, dat het geheel moet vervallen, zijnde *Aux. Mirificalis* Lederer eene variëteit van *Filodes Fulvidorsalis* Hübn. Mijne *Minoralis*, welker afbeelding middelmatig goed geslaagd is, zijnde de kleur te bruin en de tweede dwarslijn der voorvleugels in het midden te onregte vlak voorgesteld, (zij springt aldaar sterk rond uit), werd later op nieuw beschreven door Meyrick, *Trans Ent. Soc. of London* 1894, p. 469, als *Symmoracma Spodionopa*. Hampson, die haar aanvankelijk beschreef en afbeeldde als *Stenia Profunalis*, *Illust.* IX, p. 175 pl. 174 fig. 22 (1892) maar later, omdat zij niet

de gelijknamige *Botys* van Walker was, waar voor hij haar hield, voor een synonym verklaarde van *Spodinopa* Meyrick, trekt het genus *Symmoracma* in en plaatst *Spodinopa*, met *Punctalis* W. V., in *Stenia*, zie *Moths of India* IV p. 224, fig. 140 (1896). Ik geloof echter dat het genus *Symmoracma* regt van bestaan heeft. Er is wel eene zekere overeenkomst met *Stenia*, het voorhoofd puilt ook een weinig uit, de sprieten zijn eveneens gevormd, met driekante leden en zelfs nog iets langer, de vorm der palpen is ook eveneens en de aderen 8—10 der voorvleugels gesteld, maar ader 8 der achtervleugels ontbreekt — *niet* bij *Stenia* —, 4 en 5 dier vleugels zijn iets gesteld — *gescheiden* bij *Stenia* — de achtertarsen zijn slechts weinig langer dan de scheenen, daarentegen ruim anderhalfmaal zoo lang bij *Stenia* en deze kenmerken schijnen mij voor generieke afscheiding ruim voldoende toe. Ik handhaaf derhalve het genus *Symmoracma* Meyrick, dat mij in vleugelvorm aan *Pileocera* Lederer verwant schijnt te zijn.

De synonymie wordt aldus:

- Symmoracma Minoralis*** (Auxonitina) Snellen, l. c. (1879, 1883),
 — Pagenstecher Lep. Bismarck-Arch. II. p. 191 (1900).
Stenia Profanalis Hampson, l. c. (1892).
Symmoracma Spodinopa Meyrick l. c. (1894).
Stenia Spodinopa Hampson, l. c. (1896).

De soort is nu bekend van Ceylon, Baram (?), Borneo, Java, Sumbawa, (door Hampson «Sambawa» genoemd), Celebes, Bismarck-Achipel.

Genus **Eusabena** m. nov. gen.

De hieronder te beschrijven soort, waarvoor ik mij genoodzaakt zie tevens een nieuw genus te vormen, onderscheidt zich door ongewoon plomp gebouwden thorax en achterlijf ¹⁾, waartegen de middelmatig grooten kop en de vrij kleine vleugels nog al afsteken, zeer. Verder merkt men op, dat de eerste helft van den binnen-

1) Het ligchaam is inderdaad nog plomper gebouwd dan hier afgebeeld is.

rand der voorvleugels sterk gebogen is en die geheele binnenrand vrij lang behaard. Dan zijn de middenscheenen lang en grof behaard en is de teekening afwijkend, zij herinnert aan die van het Lithosinen-genus *Calligenia* (b. v. *Miniata* Forster en andere Indische soorten), even als bij *Barsine flabelligera* Saalmüller. (Eene Pyralide, hoewel de auteur haar tot de Lithosinen rekt).

De sprieten zijn van gewone lengte, draadvormig, kort bewimperd. Bijpalpen en bijoogen aanwezig; voorhoofd vlak. Lipvoelers iets opgerigt en gebogen, maar niet sterk, niet boven den kop uitstekende, een weinig smaller dan de oogen, plat, glad beschud. Zuiger opgerold. Thorax zeer dik en plomp, evenals het achterlijf dat weinig langer is dan de achtervleugels en in eene vrij spitse, opgewipte punt uitloopt. De vleugels zijn, behalve wat den binnenrand der voorvleugels aangaat, gewoon gevormd, de punt der voorvleugels duidelijk, rechthoekig, de achtervleugels nog al afgerond. Kleur der bovenzijde okergeel met donkergrijze, als boven vermeld, eenigszins afwijkende teekening.

Aderstelsel geheel als van *Botys*. Pooten stevig, de middenscheenen dik behaard, de sporen lang, allen van gelijke lengte. Het genus wensch ik te doen volgen op *Pachynoa* Lederer.

Eusabena Setinialis m. nov. spec. Pl. 15 fig. 4 (♂) en fig. 5. (voorvleugel).

Zes mannen van 25—28 mm. vlugt.

Kop met palpen en sprieten, thorax en achterlijf, zoomede de grondkleur van de bovenzijde der vleugels en de franje, okergeel. Teekening donkergrijs. Zij bestaat op de voorvleugels uit eene sterk rond gebogen eerste dwarslijn op een vierde; tusschen haar en den met eene zwarte stip geteekenden wortel ziet men grijze langsstreepjes op de aderen. Van de tweede dwarslijn ziet men alleen een streepje aan den voorrand en het wortelwaarts convexe ondergedeelte tusschen ader 4 en den binnenrand; achter haar, tot aan eene sterker dan de achterrandsrand gebogen rij stippen, bevinden zich grijze streepjes op de aderen. Dwarsader met een grijs streepje. Franjelijijn haarlijn donker. Achtervleugels met grijze

streepjes op de aderen der tweede helft en, bij een paar exemplaren, eene min of meer duidelijke rij stippen langs den achterrand.

Onderzijde mede okergeel; voor- en achtervleugels met eene gebogen rij donkergrijze langsstreepjes voorbij het midden.

Borst, buik en pooten als de aangrenzende vleugels, de voorpooten op de knieën en aan het eind der scheenen met een zwartgrijs vlekje.

Bij eene variëteit is de geheele bovenzijde der vleugels, behalve langs den achterrand, bruingrijs verduisterd. (variëteit *Infuscata* m.)

Het vaderland dezer soort, waarvan mij het wijfje onbekend bleef, is Borneo. Een slecht exemplaar ving een door Mr. Piepers daarheen uitgezonden verzamelaar, betere, die zich op het Leidsch Museum bevinden, werden in Junij 1894 door Dr. Buttikofer verkregen.

Plectrona Orientalis m. nov. spec. Pl. 15 fig. 6 (♂) en 7. (achterlijf).

Twee mannen. 36—37 mm.

In deel 38 van dit Tijdschrift, heb ik op p. 141 een nieuw genus der Pyraliden (*Plectrona*) beschreven, met eene Zuid-Amerikaansche soort (*Dohrni* m.) en enkele bijzonderheden van den vlinder op pl. 6 fig. 6—8 afgebeeld. Van datzelfde genus heb ik nu ook eene Aziatische soort leeren kennen, die zich zeer goed bij hare Amerikaansche zuster aansluit.

Grootte en algemeene kleur zijn ongeveer gelijk, ook de vleugelvorm, palpen, sprieten en het aderstelsel zijn als daar. Aan de achterpooten gelijken echter *beide* binnensporen op korte, gebaarde vinderspriet en de onderkant van het achterlijf heeft aan beide zijden eene langere, gladgestreken beharing, die bij *Dohrni* geheel ontbreekt (zie fig. 7). Daarentegen zijn de achtervleugels tegen den binnenrand niet zoo fijn wollig behaard. Ook kan ik geene dikkere beharing der voordijen en geen knopje aan de basis der achterscheenen onderscheiden.

Palpen half okergeel en zwartgrijs. Kop okergeel, ook de thorax, diens voorzijde donkergrijs (dit laatste is ook zoo bij gave exem-

plaren van *Dohrni*). Grondkleur der vleugels stroogeel, bleeker dan bij *Dohrni*, ook iets glanzig, maar tegen de vleugelwortels niet donkerder. Voorrand der voorvleugels zwartgrijs, van af twee vijfden smaller. Evenzoo zijn ook de onderaan dunnere eerste dwarslijn, eene stipvormige eerste en niervormige tweede middenvlek en de tweede dwarslijn. Het beloop van deze laatste is echter niet geheel duidelijk, want zij is in het midden met den breed donkergrijsen achterrand ineengevloeid en langs ader 3 bijna uitgewischt. Op de achtervleugels zijn eene kleine middenvlek en eene onduidelijke booglijn zoomede de aan de vleugelpunt breede, naar onderen spits toeloopende en ongeveer bij ader 2 ophoudende achterrand mede zeer donkergrijs. Al dit donkergrijs is iets bruinachtig en glanzig maar zonder paarsen gloed, zooals men dien bij *Dohrni* ziet.

Onderzijde der vleugels stroogeel, bleeker dan boven, de teekening als daar aangelegd, maar minder scherp. Achterlijf bleek okergeel, ook de pooten, de voor- en middenscheenen aan de buitenzijde ten deele donkergrijs.

Een verzamelaar, in der tijd door Mr. Piepers naar Borneo gezonden, bragt van deze soort een niet gaaf voorwerp mede. Ik zag een beter tweede, dat zich in het Pommersche Museum te Stettin bevindt en van een der Philippijnsche eilanden komt.

Heterocnephes Rotundalis m. nov. spec. Pl. 15 fig. 8 ♂.

Een man van 23 mm.

Deze soort, die in vleugelvorm, aderbeloop en in bouw van palpen, sprieten en pooten overeenkomt met *Het. Strangulalis* Snell. (Tijds. v. Ent. 23 en 27), *Het. Reniferalis* Snell. (Trans. Ent. Soc. of Lond. 1890 p. 616) en *Het. (Margaronia) Sphenocosma* Meyrick, (Tr. E. S. of Lond. 1894 p. 456), verschilt van alle drie door den vorm van de groote witte vlek voorbij het midden der voorvleugels. Deze is niet driekant, aan den voorrand hangende zooals bij *Sphenocosma*, noch niervormig, aan de buitenzijde ingesneden, zooals bij *Strangulalis* en *Reniferalis* (en ook bij *Vicinalis* Snell. (Midd. Sum. p. 70 (*Uncinalis* Pagenst), maar afgerond,

zonder insnijding, onderaan iets puntig. Palpen bruingrijs, wit geteekend, schedel evenzoo, ook de thorax bruingrijs, met twee witte strepen. Voorvleugels bruingrijs, flauw paarsachtig, iets glanzig, de vleugelwortel met eene witte lijn, waarop een onderaan verbreed wit streepje volgt dat den voorrand niet bereikt en dan weder eene schuine witte dwarslijn. Middenveld met eene bovenaan iets verbrede en afgeronde, in cel 1*b* iets ingenepen witte streep die den voorrand niet bereikt en dan, na een fijn, in het midden afgebroken wit lijntje, met de boven beschreven witte vlek waarop eene fijne, regelmatig gebogen witte lijn volgt. Franjeveld in het midden iets bleeker gemengd, maar zonder teekening. Achtervleugels langs den binnenrand bruingrijs, dan tot de helft wit, met eene boonvormige middenvlek. Tweede vleugelheft bruingrijs, op ader 2 met een grooten tand tegen den wortel die de middenvlek bijna bereikt. Zij is verder geteekend met eene in den staarhoek uitloopende witte lijn en eene langwerpige, niet scherp begrensde witte vlek van ader 2 tot 4. Franje wit met eene bruingrijze lijn over den wortel.

Onderzijde der vleugels bijna gekleurd en geteekend als boven, maar bleeker en flauwer. Borst, buik en pooten wit.

Het exemplaar werd met eenige andere vlinders in 1896 van Borneo ontvangen, doch zonder nadere aanduiding van vangplaats.

Heortia Vitessoides (Tyspana) Moore, Lep. of Ceylon III p. 256 pl. 178 fig. 3, 3 a (1885) — Hampson, Moths of India IV p. 363 fig. 193 (1896).

Van deze soort, het eerst op Ceylon waargenomen, later in China, Sikkim (Hampson) en ook in Assam ontving ik van Dr. Koningsberger twee Javaansche wijfjes. Zij verschillen niet van vastelandsvoorwerpen uit Assam.

Hampson heeft het genus *Tyspana* Moore met *Heortia* Lederer vereenigd, wel te regt. Lederer's beschrijving der kenmerken past geheel op *Vitessoides*, ook is de vleugelteekening eigenlijk op dezelfde wijze aangelegd.

Wel zegt hij «Ocellen fehlend», maar maar dit is onjuist. Zij zijn bij *Dominalis* aanwezig, evenals bij *Vitessoïdes*.

Naar het mij voorkomt heeft Moore de verwantschap zijner soort met *Dominalis* Lederer niet vermoed en alleen gelet op de oppervlakkige overeenkomst met de soorten van het genus *Vitessa* Moore, Lederer waarvan de hoofdkenmerken *Vitessoïdes* echter zeer onderscheiden.

Nevrina Guen, Lederer, is ook een genus dat na aan *Heortia* verwant is.

Ceratarcha Umbrosa Swinhoe, Ann. and Mag. of Nat. Hist. Ser. 6, XIV p. 200 (1894). — Hampson; Moths of India IV p. 324, 325 fig. 185 ♂ (1896). — Pl. 15 fig. 9 en 10 (♂).

Deze soort is door den heer Swinhoe wel beschreven, maar niet afgebeeld en daar de afbeelding door den heer Hampson niet zeer goed is uitgevallen, wil ik hier eene nieuwe, gekleurde, geven, hopende dat zij de soort beter kenbaar zal maken.

Hampson's beschrijving van het genus (die van Swinhoe, den auteur, kan ik nu niet raadplegen) is goed. Alleen merk ik op dat het eindlid der lipvoelers wel wat duidelijker is dan hij afbeeldt, dat de mannelijke sprieten tot de helft draadvormig zijn en dan driekante leden hebben, dat ader 2 der voorvleugels uit twee derden van den binnenrand der middencel komt en ader 9 in den voorrand uitloopt.

Ook de specifieke beschrijving is goed, alleen zou ik de grondkleur liever okerkleurig bruingrauw noemen. Op de afbeelding zijn de zeer duidelijke zwarte dwarsschrapjes der vleugels niet of nauwelijks aangeduid en de tweede dwarslijn onjuist, te hoekig; zij maakt eene korte, ronde bogt in het midden.

In deel IV der *Novitates Zoologicae* (1897) heeft de heer Warren op p. 197 eene *Banisa? Dohertyi* beschreven en op pl. V fig. 28 (♂) afgebeeld, welke ik vermoed dat niet tot de *Siculidae* behoort maar eene *Pyalide* is, van het genus *Ceratarcha* Swinhoe. Zij is van Bali, naar de afbeelding kleiner dan *Umbrosa* (28 mm.),

bijna eveneens gekleurd maar met vijf donkere dwarsstrepen op de voorvleugels waarvan de derde breed is en boven de helft gebroken, terwijl ook de vierde eene verbrede bovenhelft heeft en dan gebroken is. Onderzijde zonder de zwarte middenvlek der voorvleugels van *Umbrosa*.

Agathodes ? Excisalis m. nov. sp. Pl. 15 fig. 14 (♀) en fig. 12 (kop met palpen).

Een man en twee wijfjes, 26—30 mm.

Deze vlinder wijkt in enkele opzigten van de overige soorten van *Agathodes* Guen. (*Stenurges* Lederer) af. Vooreerst puilt het voorhoofd eenigszins rond uit terwijl het bij de andere vlak is. Dan, en dit is belangrijker, is de vorm der palpen anders, namelijk in plaats van zeer breed en aan de voorzijde afgerond, zijn zij smal terwijl zoowel het (sterk ontwikkelde) lid 1 als 2 met eene punt vooruitsteken. Het is dus evenals of er aan de voorzijde der palpen een driekant stuk was uitgesneden (zie fig. 12).

Fig. 13 stelt kop en palpen van *Agathodes Ostensalis* Hübn. voor.

Eindelijk ontspringt bij *Excisalis* ader 6 der voorvleugels wat lager uit de dwarsader dan bij *Ostensalis* en is ader 7 aan den wortel bijna regt, niet gebogen, een eind weegs langs den steel van 8 + 9 loopende, zooals bij de andere soorten van *Agathodes*.

Verder stemt het overige, ook habitus en teekening, overeen en kan men dus wel volstaan met het vormen van twee sectiën in het genus die op den vorm der palpen gegrond zijn. Mogt men een nieuw genus noodig vinden, dan sla ik daarvoor den naam van *Leaena* voor.

Sprieten draadvormig, gewoon gevormd, bijna naakt, grijswit als kop, palpen en thorax; beide laatstgenoemde deelen eenigszins bruin getint. De grond der vleugels is bruinwit, aan den wortel zijn zij bruin getint, dan komt eene onder de helft afgebroken schuine donkergrijze dwarsstreep, eene olijfgraauwe veeg op het midden van den binnenrand en daarboven, aan den voorrand hangende, eene driekante bruinroode vlek die eene lange, naar den binnenrandshoek gerigte spits heeft. Dwarsader met een donker-

grijs streepje. Overigens is nog de vleugelpunt eenigszins bruin-rood bestoven. Franje donkergrijs.

Achternvleugels glanzig geelwit, eenigszins doorschijnend, met een roestkleurig achterrandsvlekje aan het eind van ader 2 en fijne zwarte stippen op de franjelij. Franje geelwit.

Achterlijf geelwit, in de zijden oranjebruin bestoven, de rugwortel met eene donkergrijze vlek. Staartpluim van den man kort, grijswit. Onderzijde geelwit, de voorvleugels olijfbruin bestoven en met een donkergrijs vlekje op de dwarsader. Pooten wit.

Verwanten van deze soort ken ik niet; misschien is *Agathodes? Dubitalis* Maassen, Lepid. voor Columbien p. 170. Tab. IX fig. 21 er eene.

Zuid-Amerika; Cordova (Argentijnsche republiek). Van Prof. Dr. Weyenbergh ontvangen.

Carthade Caecalis Snell., Tijds. v. Ent. 42 (1899) p. 91. — Pl. 15 fig. 14 (♂).

Ook van deze soort vindt men hierbij de afbeelding waarop ik alleen aan te merken heb dat de sprieten een klein weinig te ver gebaard zijn afgebeeld.

Crossophora Microthyralis Snell., Tijds. v. Ent. 42 (1899) p. 89. — Pl. 15 fig. 15 (♂) en fig. 16 (kop).

Men ontvangt hierbij de afbeelding dezer in jaargang 42 beschreven soort. Bijvoegsels tot de beschrijving of opmerkingen bij de afbeelding heb ik niet te maken. Alleen wenschte ik op te merken dat de laatste mij volstrekt noodig voorkomt. Honderden nieuwe soorten van Lepidoptera bekend te maken zonder goede afbeeldingen, zooals alweder in de laatste jaren geschiedt, is iets wat mij verkeerd toeschijnt.

Diplotyla Javanalis m. nov. spec. — Pl. 15 fig. 17 (♂).

Twee mannen en een wijfje. 21—22 mm.

In deel 23 (1879—80) van dit Tijdschrift heb ik op p. 233 eene door Mr. Piepers op Celebes ontdekte Pyralide onder den

naam van *Aediodes Orientalis* beschreven', die in deel 27 (1883—84) pl. 4 fig. 3, 3a, 3b (slordig gekleurd), is afgebeeld. Zij is door den heer Meyrick in zijn nieuwe genus *Diplotyla* geplaatst (Trans. Ent. Soc. of London 1886 p. 246) en wel teregt, de generieke kenmerken passen ten volle. Ik merk hier op, dat mijne plaatsing in *Aediodes* slechts onder reserve geschiedde, maar ik heb er steeds tegen gehad om het toch al zoo groote getal Pyraliden-genera, op kenmerken slechts aan ééne sekse eigen, dus op eene slechte basis, berustende, buiten hooge noodzakelijkheid te vermeerderen.

Geheel dezelfde generieke kenmerken bezittende als *Orientalis*, is eene aan haar verwante nieuwe Javaansche soort. De grootte is dezelfde, de sprietten van den man zijn op den rug tot de tweede verdikking zwart, het puntderde en de geheele onderzijde grijs, die van het wijfje zwart, met grijswitte punthelft. Palpen onderaan, (nog niet tot de helft) vuilwit, de rest zwart. Kop, thorax en bovenzijde der vleugels zijn roetkleurig zwartbruin, minder zwart dan bij *Orientalis*, op de voorvleugels kan men twee flauwe, zwarte dwarslijnen bespeuren, de eerste, op een vierde, is regt, de tweede, op drie vijfden, heeft bovenaan eene in het midden vlakke bogt, loopt in cel 2 terug en heeft een iets schuin ondergedeelte. Aan den voorrand heeft zij buitenwaarts eene iets onzuiver witte afzetting. Middenveld met twee witte vlekjes, een rond, dubbel zoo groot als bij *Orientalis* en een boonvormig, slechts half zoo groot als bij die soort. Bij het wijfje zijn de aderen langs den voorrand een weinig bruinwit beschud. Achtervleugels op een derde met eene smalle, nergens verdikte, den voorrand niet bereikende bruinwitte lijn. Franje roetzwart, iets voor den staarthoek der vleugels wit. Onderzijde zwartgrijs, bij beide seksen ongeveer als boven geteekend, iets duidelijker, maar het wit nog onzuiverder.

Aan de pooten zijn bij den man de dijen en scheenen buitenwaarts zwartgrijs, hunne binnenzijde, evenals de sporen en de geheele tarsen bruinwit; vrouwelijke pooten geheel bruinwit.

Achterlijfsrug roetzwart, het uiteinde bij den man op den rug en aan de spits bruinwit geteekend. Buik bruinwit.

Oost-Java: Poespa, 700 meter. West-Java: Mega-Mendoeng.
Mr. Piepers.

Diplotyla Quadralis m., nov. spec. ¹⁾.

Drie mannen, van 16—17 mm.

Deze soort vertoont de kenmerken van het genus *Diplotyla* Meyrick, Trans. Ent. Soc. of Lond. 1887 p. 246, maar is veel slanker gebouwd en kleiner dan de door den auteur daartoe gerekende (*Ochrosema* Meyr. (30 mm.). *Cyclospila* Meyr. (30 mm.) en *Argopis* Meyr. (20 mm.). Ook mijne *Aediodes? Orientalis*, die mede tot *Diplotyla* moet worden gebracht en de hierboven beschreven *Javanalis* zijn grooter en daarbij krachtiger gebouwd. Daar ik echter geen ander verschil kan vinden, komt het mij voor dat eene generieke afscheiding onnoodig is. *Danaga Pullatalis* Swinhoe. Proc. Zool. Soc. of Lond. 1889 p. 420 behoort mede tot dezelfde groep van *Diplotyla*. Volgens Hampson, IV p. 236, zou zij dezelfde zijn als *Aegiminsalis* Walker, wat ik niet wil beoordeelen, maar het is zeker dat *Pullatalis* Swinhoe, die ik ook door wijlen Ragonot ontving, uitstekend overeenkomt met Hampson's beschrijving en afbeelding fig. 142, l. c. Alleen zie ik geene behaarde voortarsen.

Naar Hampson zou de bovenvermelde *Aegiminsalis* (*Pullatalis*) tot Lederer's genus *Piletocera* behooren. Dit komt mij echter niet zoo voor. Eerstens om het ontbreken der behaarde voortarsen, ten tweede omdat Lederer stellig zegt, Beitrag p. 139 (sep.) «Fühler mit . . . einem filzig behaarten Knoten bei der Mitte, dahinter aber keine Krümmung». *Aegiminsalis* (*Pullatalis*) mas. nu heeft sprieten die althans *duidelijk* eenmaal gekromd zijn achter de verdikking, zooal niet tweemaal, gelijk Meyrick's beschrijving eischt en ook *Orientalis* Snell. vertoont. Hampson's genus *Piletocera* is dus niet het Lederersche en moet met *Diplotyla* worden vereenigd.

Bij *Quadralis* m. zijn de sprieten twee derden zoo lang als de voorrand der voorvleugels, tot twee derden zwart, dan op den rug

¹⁾ De afbeelding van de vlinders wordt bij een volgend stukje geleverd

witachtig. Zij zijn verder tot twee derden zeer stomp gekerfd, dan sterker, hebben eene bogt op een derde en eene tweede, met een wit haarbosje, op twee derden; overigens zijn zij fijn bewimperd. Palpen zoo lang als de kop, opgerigt en gebogen, lid 1 langer behaard en daardoor breeder dan lid 2; lid 3 dun, rolrond; zij zijn onderaan wit, verder zwart. Bijpalpen klein. Bijooogen duidelijk. Bovenzijde van lijf en vleugels roetkleurig zwart, dof, de laatsten tegen den achterrand donkerder. Voorvleugels met eene regtstandige, eerst op de helft duidelijke, buitenwaarts zwart afgezette dwarslijn op een derde, een bijna vierkant wit vlekje in de middencel vóór een bruingeel lijntje op de dwarsader, juist daarachter met een bleek okergeel vlekje aan den voorrand en dan met eene sterk bogtige, den staarthoek bijna rakende bruingele tweede lijn. Achtervleugels met eene hoekige bruingele middenlijn. Franjelijf zeer fijn bruingeel. Franje grijs met eene dikke roetzwarte deelingslijn.

Onderzijde der vleugels zwartgrijs, met dezelfde teekening als boven, iets vlekiger.

Borst, buik en pooten zijn bleek okergeel, de laatsten (eveneens gevormd als bij *Pullatalis*), aan de buitenzijde, het minst op de tarsen, zwart bestoven. Achterlijfsrug met een fijn geel dwarslijntje bij den wortel.

West-Java, Preanger, 5000 voet (16—1700 meter). Van de heeren Sythoff en Anthony ontuangen.

Goniorhynchus Flaviguttalis. Warren, Ann. and Mag. of Nat. Hist., Ser. VI, 17 p. 140 (1896)—Hampson, Moths of India IV, p. 323 (1896).

Dr. Koningsberger nam deze soort ook op Java waar. Zij zal wel in een nieuw genus moeten worden geplaatst, even als *Plumbeizonalis* Hampson, want de voorvleugels hebben een indruk op het midden, de mannelijke sprieten zijn gewoon gevormd en het achterlijf heeft op den rug geen kammetje voor de staartpluim. Een en ander levert een wel wat te groot verschil op met *Gratalis* Lederer, waar de mannelijke sprieten een tandje op den rug

hebben bij de helft en dan plotseling gebogen en verdund zijn, terwijl het achterlijf vóór het uiteinde een kammetje op den rug bezit en geen indrukkel op de voorvleugels wordt gevonden. Ik heb dit aangeteekend en afgebeeld, Tijds. v. Ent. 26, p. 133, pl. 8, fig. 2, 2a (1883), maar de heer Hampson heeft het niet opgemerkt want hij zegt van *Gratalis*, Op cit. p. 322 «Antennae of male with the shaft smooth and ciliated», en spreekt van het achterlijfskammetje niet. *Gratalis* Led. is eigenlijk nader verwant aan het genus *Semioceros* Meyrick, Trans Ent. Soc. of London 1884 p. 318 maar toch nog anders, en dus kan het genus *Goniorhynchus*, met verbeterde karakteristiek, zeer goed blijven, althans voor *Gratalis* Lederer, want misschien is *Gratalis* Hamps. niet dezelfde en zou deze *Minualis* Walker moeten heeten.

Wat *Plumbeizonalis* en *Flaviguttalis* aangaat, waarvan Hampson eene sectie II van *Goniorhynchus* vormt, zoo zou ik bij eene generieke afscheiding den naam *Lapethia* voorstellen. Warren schrijft wel: *Gonioryncus* doch dit verschil is te onbeduidend en zou aanleiding tot verwarring geven.

Dat Lederer zijne *Gratalis* als eene twijfelachtige *Botys* beschouwde, heb ik reeds aangewezen. Zoo mijn vermoeden ten opzichte van *Gratalis* Hamps. juist is, kon die soort (*Minualis* Walker), wel in *Botys* A, a. a. Lederer komen. Ik heb haar van Ragonot ook wel onder den naam *Butyrosa* Swinhoe ontvangen, doch dit is denkelijk een naam in litteris. Indien men voor *Gratalis* Led. den naam *Goniorhynchus* niet wenscht aan te nemen, sla ik *Asciodella* m. voor.

Conchylodes Privalis m. nov. spec. — Pl. 16 fig. 1 (♂).

Vijf exemplaren van beide seksen 24—26 mm.

Deze soort, met *Diaphana* Gram., Snell., Tijds. v. Ent. 15 (1872) p. 95 pl. 7 fig. 13, de grootste mij bekende van het genus, onderscheidt zich van al de andere, eerstens door de zeer helderwitte kleur der bovenzijde en dan door het ontbreken van zwarte, hetzij geheel gevulde, of in het midden lichte, zwarte middenvlekken der vleugels. In plaats daarvan ziet men op de dwarsaders slechts flauwe vlekjes, die bleekbruin zijn gelijk de dwarslijnen.

Daar mijne exemplaren zeer gaaf en frisch zijn kan dit gemis van zwarte middenvlekken niet veroorzaakt zijn door afvliegen. De mede vrij helderwitte *Paucipunctalis* Snell., Trans. Ent. Soc. of London 1890 p. 633 pl. 19 fig. 2, heeft vrij groote, gevulde zwarte middenvlekken, maar mist de zwarte schrapjes en stippen langs den voorrand der voorvleugels.

Spieten en palpen wit, de laatsten aan de achterzijde smal zwart. Kop, thorax en achterlijf even wit als de bovenzijde der vleugels; twee stippen aan den wortel der schouderdeksels en twee bij dien van het achterlijf, dat op den rug een weinig bleekbruin is gevlekt, zijn zwart. Twee vlekjes aan den wortel van den voorrand der voorvleugels, zoomede gaandeweg in grootte en aantal afnemende schrapjes en stipjes verder langs dien rand en twee halve kringen ongeveer op drie en vier vijfden daarvan zijn ook zwart, benevens twee stippen in en onder de vleugelpunt, maar van eene zwarte stip bij den binnenrandswortel zie ik bij geen mijner voorwerpen eenig spoor. De dwarslijnen, uit eene regtstandige halve op een vierde van den binnenrand der voorvleugels, eene tweede voorbij de helft, die scherphoekig is gebroken en langs ader 2 nitgewischt benevens eene middenlijn der achtervleugels, die in vorm gelijk is aan de tweede der voorvleugels, zijn breed, niet scherp, even bleek bruingraauw als de kleine middenvlekken. Ader 2 der voor- en 3 der achtervleugels zijn bij den achterrand met een zwart vlekje geteekend, een kleiner ziet men aan de punt der laatsten en nog een aan het eind hunner middenlijn, op den binnenrand.

Franjelijn fijn, graauwbruin. Franje minder wit dan de vleugels, ten gevolge van eene iets vervloeide, bleekbruine lijn over hunne wortelhelft. Onderzijde der vleugels wit, met stofgrijs bestoven voorrandshelft der voor- en punt der achtervleugels en verder met eene flauwe herhaling van de teekening der bovenzijde. Borst, buik en de gladbeschubde pooten zijn wit.

West-Java, Preanger, ruim 5000 vt. (16—1800 meter). — Van de heeren P. T. Sijthoff en B. J. B. Anthony ontvangen.

Genus **Stenicula** m. nov. gen.

De eenige soort die ik tot dit nieuwe genus breng, herinnert door haar uiterlijk eenigszins aan *Duponchelia Fovealis* Zeller, maar de man heeft op de voorvleugels in en onder de middencel geene kale indrukzels, zijn aderbeloop is geheel normaal en de palpen zijn anders terwijl de tweede dwarslijn der voorvleugels ongeveer op de helft geene buitenwaartsche bogt maakt maar wel eene tegen den wortel.

Grooter is de overeenstemming met de genera *Stenia* Guen., Led. en *Blepharomastix* Led.

Van het eerste onderscheiden haar de kortere, dikkere sprieten, van het tweede de uit één punt met den steel van 8—10, niet zooals bij dat genus, ver daarvan verwijderd, ontspringende ader 11 der voorvleugels en de driekante, ver van de lipvoelers ingeplante niet dunne en draadvormige bijpalpen. Het laatste kenmerk duidt inderdaad eene verwantschap aan met *Parapopynx* Hübn., Led. en daarom wensch ik *Stenicula* op dat genus te laten volgen.

De bouw van den vlinder is slank, het voorhoofd een klein weinig uitpuilend. Zuiger en bijoogen aanwezig. Lipvoelers anderhalf maal zoo lang als de kop, iets smaller dan de oogen, schuin opgericht, lid 2 aan de voorzijde iets grof en ruig behaard, 3 rolrond, dun, glad beschubd, korter dan de helft van 2. Bijpalpen ver van de lipvoelers, iets kwastvormig. Sprieten twee derden zoo lang als de voorrand der voorvleugels, draadvormig, bij den man wat dikker dan gewoonlijk, naakt. Thorax en achterlijf gewoon gevormd; dit langer dan de achtervleugels en wel bij beide seksen.

Voorvleugels langwerpig, met vlakken voorrand, duidelijke doch stompe punt en iets gezwaaide achterrand. Achtervleugels iets breeder. Pooten dun, gewoon gevormd en gespoord, vrij glad beschubd.

Voorvleugels met 12 aderen, 2—5 uit de middencel, 4 en 5 nabij elkander ontspringende, 6 uit twee derden, 7 uit de spits der dwarsader, aan den wortel ongebogen, 11 uit één punt met den steel van 8—10. In de achtervleugels 2—5 als in de voorvleugels, 6 uit één punt met den steel van 7—8.

Stenicula Flavicaput m. nov. spec. Pl. 16 fig 2 (δ), fig. 3.
(kop met palpen enz.).

Twee mannen van 19,20, een wijfje van 23 mm.

Lipvoelers aan den wortel geelwit, verder graauwbruin. Bijpalpen geelwit, met donkere schubben. Sprieten bruingeel. Kop okergeel. Thorax leemkleurig bruin.

De grondkleur der voorvleugels is bij den man bleek leemgeel, met eene dunne graauwbruine bestuiving waartusschen drie dwarslijnen zijn uitgespaard; eene eerste, onder den voorrand gebrokene op een zesde, eene tweede, bijna evenzoo gevormde op een derde van den vleugel en eene derde, die niet ver van de vleugelpunt begint, bijna regt doorloopt tot ader 2, dan daarlangs terug gaat tot haren wortel en eindelijk, niet regt, zooals gewoonlijk bij de Pyraliden, maar met eene kleine bogt, naar den binnenrand. Deze dwarslijnen hebben, de eerste aan de wortelzijde, de tweede buitenwaarts, eene breede, graauwbruine schaduw en op de dwarsader ziet men eene vrij groote ronde graauwbruine middenvlek met een donker streepje langs den voorrand daarboven. Achterrand vrij helder bleek leemgeel.

De voorvleugels van het vrouwelijke exemplaar zijn vrij eenkleurig graauwbruin met de dwarslijnen en hare beschaduwing, zoo mede de middenvlek als bij den man maar alles op den donkeren grond weinig uitkomende, de lijnen zeer fijn en de achterrand niet lichter, echter met eene fijne gele golflijn. Franje als de aangrenzende vleugel gekleurd.

Achternvleugels vuilwit, tot vijf zesden met grijze bestuiving waarin eene hoekige lichte dwarslijn op drie vierden is uitgespaard. Dwarsader met eene donkere middenvlek Franje grijs.

Onderzijde met eene flauwe schets van de teekening der bovenzijde.

West-Java: Gedeh ¹⁾, 4506 voet; Oost-Java: Tengger gebergte: 2100 voet.

¹⁾ Niet „Gede” (verg. *Tijds. v. Ent.* 41 p. 205); dit is eene Duitsche spelling, evenals „Sukabumi”, voor Soekaboemi zooals de heer van der Wulp, uit onkunde, schreef.

Hydrocampa Distinctalis Ragonot, Ann. Soc. Ent. de France
1894 p. 174.

Is dezelfde als *Oligostigma Corculina* Butler, Illustr. III p. 75 pl. 59 fig. 7 (1879) en buitendien niet meer dan eene variëteit van *Hydrocampa Stagnata* Donovan, zich in hoofdzaak onderscheidende door tot twee derden donker graauwbruinen voorrand der voorvleugels en iets dikkere donkere teekening. Deze is geheel aangelegd als bij *Stagnata*.

Ook Dr. Staudinger houdt, zooals ik later zie, die *Distinctalis* slechts voor eene variëteit van *Stagnata* (Iris X 2 p. 343 (noot) (1897).

Hydrocampa (A) Lipocosmalis m. nov. Spec. Pl. 16 fig. 4 (♂)
en fig. 5 (kop) 13—15 mm.

Vijf gave en frissche exemplaren van beide seksen, 13—15 mm.

Ik plaats deze soort in *Hydrocampa*, afdeeling A, Lederer, hoewel ik niet over het hoofd zie, dat ader 10 der voorvleugels niet gesteeld is met 8 en 9 maar naast den steel van die aderen, uit de spits der middencel ontspringt.

Men zou ook, om de teekening der vleugels aan *Pterygysus* Butl. (*Isopteryx* Guen., Led.) kunnen denken, maar ook bij dit genus moeten de aderen 8—10 gesteeld zijn en de vorm der palpen komt toch meer met dien van *Hydrocampa* overeen. Voor eene *Botys* A, b. α. Lederer, zijn de lipvoelers te smal, het eindlid te spits en de bijpalpen te veel ontwikkeld.

In de achtervleugels zijn, bij den man, de aderen 3 en 4 een weinig verdikt en gebogen.

Palpen geheel krijtwit, hoogstens lid 2 buitenwaarts een weinig bruinachtig. Sprieten haarvormig, ook bij den man naakt, op den rug wit, op de onderzijde bruinachtig. Kop en thorax krijtwit, de laatste met twee okergele langslijnen. Grondkleur der vleugels krijtwit. Aan den wortel der voorvleugels ziet men twee okergele stippen, dan volgen twee zulke dwarslijnen; zij zijn ongegolfd, loopen evenwijdig en achter de tweede ziet men een okergeel

vlekje in de middencel. Voorrand vervolgens met twee of drie okergele stippen. Het midden van den vleugel wordt ingenomen door een' breeden, okergelen, donker en lichtgemengden band, waarin zijn uitgespaard een tweemaal getand, wit middenstreepje en eene tweemaal hoekig gebroken ongegolfde witte dwarslijn wier boveneind flaauw buitenwaarts is gebogen en fijn zwart gezoomd terwijl het ondereind zeer schuin is. Achtervleugels met een okergeel dwarsstreepje aan den wortel, het midden eveneens breed, donker en licht gemengd okergeel, ook met een driekant wit middenvlekje en eene hoekige witte dwarslijn, maar wier boven- en ondereind buitenwaarts fijn wit zijn gezoomd. Franjelij n met zeer fijne bruine streepjes; franje geelwit. Achterlijfsrug geelwit.

Onderzijde der vleugels wit, met eene flaauwe schets van de teekening der bovenzijde. Borst, buik en pooten wit, de laatste aan de buitenzijde een weinig okergeel gevlekt.

Deze soort heeft eene schijnbaar groote, maar slechts oppervlakkige gelijkenis met *Agrotera* (*Nistra*) *Opalina* Moore (*Barcealis* Hamps.), maar de palpen zijn daar geheel anders, met driekant eindlid, verder wit, bruin gebandeerd (zie pl. 16 fig. 6). Ook is de tweede dwarslijn bij *Opalina* fijn gegolfd en de gele bijmenging citroen- niet okergeel. Stellig worden beide soorten dikwijls verward. *Poritialis* Moore, Hampson heeft daarentegen in bouw zeer veel overeenkomst met *Lipocosmalis*, daar is ader 10 der voorvleugels mede ongesteeld en vertoonen de achtervleugels bij den man in de cellen 2--4 iets dergelijks als bij de thans beschreven soort. Ook dit kenmerk ontbreekt bij *Opalina* mas.

* West-Java, Buitenzorg. Door Mr. Piepers ontdekt.

Oligostigma Falcatalis m. nov. spec. Pl. 16 fig. 7 (♂) en fig. 8 (kop).

Zes exemplaren van beide seksen, 16—19 mm.

Deze soort behoort tot de kleinere van het genus; zij doet denken aan de grootere *Adjunctalis* Snell., Tijds. v. Ent. 38 p. 158 pl. 6 fig. 17, 18 (1895), maar eerstens zijn de strepen der voorvleugels wier punt eenigszins is omgebogen, ten deele meer leemkleurig,

dan ontbreekt bij den man de omslag aan hunnen voorrand, de palpen zijn geheel anders, het wortellid der sprieten niet zoo verdikt, daarentegen is de schaft op ongeveer een vijfde stomp geknakt, aan de achterzijde dikker beschubd en kort en grof behaard en de achterdijen hebben bij *Falcatalis* aan de binnenzijde eene dikke zwarte beharing welke bij *Adjunctalis* mas ontbreekt. Bij het wijfje mist men de vermelde bijzondere mannelijke kenmerken, de palpen zijn wel eveneens als bij den man, maar de (veel dunnere), draadvormige sprieten normaal gevormd en men vindt geene dikke beharing aan de achterdijen. Het aderstelsel is zoo als bij *Adjunctalis*, de aderen 4 en 5 der voor- en achtervleugels zijn gesteeld; 7 ontspringt uit den wortel van den steel van 8—11.

Palpen niet langer dan de kop, half zoo breed als de oogen, grof behaard aan de voorzijde, vuilwit, lid 2 en 3 op zijde bruin-grijs. Sprieten en kop bleek grijsgeel, ook de thorax. Voorvleugels, als boven gezegd, aan de punt kort omgebogen, de voorrand bijna vlak, de achterrand vrij schuin, de staarthoek wat vlak, de binnenrand met eene lange flauwe bogt bij den wortel en deze bij den man met eene langere beharing.

Grondkleur der voorvleugels glanzig wit, hun voorrand tot de helft smal leemkleurig, evenzoo eene duidelijk begrensde driekante vlek en eene onderaan daarmede ineenvloeiende streep daarachter. Eene wat ongelijke streep op den binnenrand en eene aan beide zijden fijn zwart gezoomde langs den achterrand zijn helder bleek okergeel. Achtervleugels mede glanzig wit, eene naar achteren verbrede en daar met eene streep op den achterrand ineenvloeiende middenlangsstreep zijn bleek okergeel. De laatste is wat afgebroken zwart afgezet en heeft onder de uitsnijding ééne helderwitte, fijn zwart gekernde stip. Franje grijs, aan de voorvleugelpunt donkerder. Onderzijde der vleugels vuilwit, met flauwe sporen van de teekening der bovenzijde; onder de uitsnijding der achtervleugels twee fijne zwarte stippen.

Achterlijfsrug bleek graauwgeel; de buik, borst en pooten vuilwit.

West-Java: Buitenzorg, van den heer G. J. Oudemans ontvangen en Sumatra, in de collectie van het Pommersche Museum te Stettin.

Oligostigma Excisalis m. nov. spec. Pl. 16 fig. 9 (♀).

Twee paren ; 18—19 mm.

Deze soort, van dezelfde grootte als de voorgaande, onderscheidt zich, onder de mij bekende, door de bleekere kleur van de gele teekeningen, door de donkere stip aan den voorrand der voorvleugels en door de vlakke uitsnijding van den achterrand der achtervleugels tusschen de aderen 1c en 3.

Lipvoelers opgerigt, dun, iets langer dan de kop, aan de voorzijde bij het wijfje iets ruig behaard. Geene bijoogen. Sprieten draadvormig, normaal gevormd, iets onzuiver wit evenals kop, thorax en achterlijf.

Voorvleugels met flauw gebogen voorrand, vrij scherpe punt, schuinen, ongebogen achterrand en tegen den wortel flauw gebogen binnenrand. Aan de achtervleugels is de binnenrand wel iets korter dan gewoonlijk, de achterrand, als boven beschreven, vlak nitgesneden. Grondkleur der vleugels wit, flauw glanzig, met bleek okergele teekening.

Langs den voorrand der voorvleugels loopt eene flauwe gele streep tot aan de zwarte stip op drie vijfden, vervolgens gaat de streep schuin naar binnen tot den wortel der aderen 3—5. Binnenrand met eene even flauwe streep, bijna tot den staarthoek. Achter de middencel ziet men nog een geel vlekje aan den voorrand, dat zich in eene zeer flauwe, gegolfde donkere lijn voortzet, dan volgt eene naar onderen versmalde gele streep, en op den achterrand eene aan beide zijden fijn zwart afgezette. Ook gaat er nog eene fijne grijze lijn van het eind der middencel naar den staarthoek. Achtervleugels met eene smal toeloopende gele streep langs den voorrand, (dus niet voorbij het midden van den vleugel, zooals bij de meeste andere soorten) die binnenwaarts fijn zwart is gezoomd en eene tweede langs den geheelen achterrand. Deze laatste verbreedt zich tot aan de vleugelpunt, is van den staarthoek tot ader 4 aan beide zijden zwart afgezet, dan komen aan de buitenzijde drie korte zwarte streepjes en eene witte stip juist onder de uitsnijding. Franje lichtgrijs, aan de voorvleugelpunt met eene donker grijze vlek,

Onderzijde wit met eene flauwe schets van de teekening der bovenzijde en grijsbestoven voorvleugels.

Wat het aderstelsel aangaat, zoo zijn de aderen 4—5 der voorvleugels gesteld, 7 ontspringt uit één punt met den steel van 8—10, ader 11 komt uit vier vijfden van den voorrand der middencel en heeft eene korte bogt vóór de helft. In de achtervleugels zijn de aderen 4—5 ook gesteld en is de steel van 7—8 (die met ader 6 uit één punt ontspringt), iets gekromd.

Pooten wit, de sporen vrij lang, de achterscheenen bij den man met eene dikke pluim van witte en zwarte haren die soms waaijervormig uitstaan.

West-Java, Buitenzorg, G. J. Oudemans.

Genus **Eugauria** m. nov. gen.

De nu te beschrijven soort is wel door de vleugeladeren het naast aan de afdeeling A van Parapoynx Lederer verwant maar wijkt daarvan toch zoo zeer af in andere opzigten dat ik, bij de onmogelijkheid om haar behoorlijk in een ander genus te huisvesten, wel moet overgaan tot de vorming van een nieuw. De teekening van den vlinder herinnert het meest aan die van Cataclysta.

Zuiger en bijoogen zijn aanwezig, de lipvoelers dun, gebogen, iets langer dan de kop, met lang, spits eindlid. Bijpalpen duidelijk, ver van de lipvoelers ingeplant. Sprieten weinig langer dan de helft van den voorrand der voorvleugels, draadvormig. Voorhoofd vlak.

De bouw van den vlinder is eenigszins gedrongen, de vleugels wat kort en breed, het achterlijf niet langer dan de achtervleugels. Voorvleugels met duidelijke punt en flauw gebogen achterrand, die der achtervleugels in het midden vlak. Teekening der donker gekleurde vleugels, als boven gezegd, aan die van Cataclysta herinnerende. In de voorvleugels zijn de aderen 2—5 ongesteld, 6 ontspringt uit drie vijfden, 7 bovenaan de dwarsader en is aan den wortel ongebogen; 8—10 zijn zeer lang gesteld, 11 ontspringt nabij den wortel van den steel van 8—10.

In de achtervleugels is de middencel weinig langer dan een derde van den vleugel, de aderen 3—5 ongesteeld, 8 zeer lang.

Pooten vrij lang, gewoon gevormd, glad beschubd; de sporen zeer lang.

Eugauria Compactalis m. nov. spec. Pl. 16 fig. 10 (♀).

Zes exemplaren van beide seksen; 13—15 mm.

Kop en sprieten aardbruin; palpen iets lichter. De bovenzijde van het lijf en der vleugels is ook aardbruin, donker, dof. Voorvleugels vrij wel eenkleurig; nabij het eind van hunnen voorrand ziet men eene witte en eene iets onzuiver oranjegele streep die, ongeveer evenwijdig met den achterrand en min of meer spits eindigende, tot de aderen 5 en 4 doorloopen en door eene fijne lijn der grondkleur zijn gescheiden. Achter de oranje streep ziet men nog eene witte stip in de vleugelpunt. Franje als de vleugel, met eene zwarte lijn over den wortel.

De achtervleugels vertoonen sporen van twee dikke, convergerende, gegolfde donkere dwarsstrepen en hebben vóór den achterrand eene in het midden iets breedere koolzwarte streep met vijf fijne witte stippen. Bij den staarhoek ziet men nog eene zesde witte stip. Franje iets grijzer dan de vleugel.

De onderzijde der vleugels is bijna gelijk aan de bovenzijde, de grondkleur iets valer, de teekening wat scherper en in het bijzonder de zwarte band langs den achterrand der achtervleugels fijn oranjeokergeel afgezet aan de wortelzijde.

West-Java: Preanger: 14—1800 meter. P. T. Sijthoff.

Parapoinx Hartoghialis Snell., Tijds. v. Ent. 15 p. 97 pl. 7 fig. 6, 7 (1872).

Deze soort is later beschreven en afgebeeld door Moore, in de Lepidoptera of Ceylon III p. 314 pl. 182 fig. 3 (1885) als *Cungetta* (nov. gen.) *Rectilinea* en verder als *Parapoinx Griseolalis* door Hampson, Illustr. IX p. 176 pl. 174 fig. 12 (1886). Daarna heeft echter de heer Hampson ontdekt, dat ader 7 der voorvleugels met 8 en 9 is gesteeld, wat inderdaad eene belangrijke afwijking van

Parapoynx vormt en te gelijk, dat zijne *Griseolalis* dezelfde is als *Cangetta Rectilinea* Moore. Hij heeft haar dus generiek afgescheiden en voor het genus den naam van Moore aangenomen, zoodat zij in de *Moths of India* IV p. 137 fig 76 (1896) en *Trans. Ent. Soc. of Lond.* 1896 p. 488 cum fig. als *Cangetta Rectilinea* Moore voorkomt. Heeft nu wat den specifiekken naam aangaat de mijne (*Hartoghialis*) de voorkeur, zoo is het zeker, dat Hampson's generieke afscheiding dient te worden aangenomen en het dier voortaan *Cangetta* (Moore, Hps) *Hartoghialis* Snell. moet heeten.

De afbeelding in het Tijdschrift maakt de soort goed kenbaar.

Of intusschen het genus *Cangetta* toch niet nader aan *Parapoynx* dan aan *Endotricha*, in welks buurt Hampson het plaatst, verwant is, is eene vraag, die ik later zal bespreken. Zeker is het dat het gesteeld zijn van ader 7 der voorvleugels hier, m. i. evenmin eene nadere verwantschap met *Endotricha* te kennen geeft als bij mijn genus *Nymphicula* (zie Midden-Sumatra, *Lepidoptera* p. 78 (1880) waar die ader ook met 8, 9 (en 10) gesteeld is, terwijl al het overige, o. a. kleur en teekening, de soorten toch duidelijk als verwanten van *Cataclysta*, *Parapoynx* en *Hydrocampa* doet kennen. *Hartoghialis* ken ik, behalve van Afrika, ook van Assam (Hamilton) en Java (Piepers).

Behalve *Hartoghialis* Snell. en *Albocornea* Warren, heb ik nog eene derde, onbeschreven soort van *Cangetta*. Ik noem haar:

***Cangetta Murinalis* m. nov. sp.**

Een man en twee wijfjes; 8—9 mm.

Wat de generieke kenmerken aangaat komt deze soort, die nog kleiner is dan de beide andere (*Hartoghialis* Snell. 14—16 mm., *Albocornea* Warr. volgen Hampson 12 mm.), geheel en al met de generieke beschrijving van den heer Hampson overeen. Zij onderscheidt zich van eerstgenoemde soort — in kleur hare naaste verwante — vooral door de mindere grootte en dan door het ontbreken van de dikke zwarte, bovenaan verbreedte en wortelwaarts getaande zwarte franjelijin en de breede sneeuw witte franje.

Palpen grijs, met wit eindlid. Sprieten voorbij een derde met

driekante leden, grijs, flauw donker geringd. Kop grijs, witgerand. Thorax, achterlijfsrug en bovenzijde der vleugels helder, zuiver lichtgrijs, eentooniger dan bij *Hartoghialis*; de grond is echter fijn en gelijkmatig donker bestoven. Men ziet op de voorvleugels twee flauwe, donkerder dwarslijnen; de eerste is boven, de tweede onder de helft stomp gebroken en deze heeft aan den voorrand, wortelwaarts, eene kleine driekante witte vlek. Middenveld met twee uiterst flauwe donkere middenteekens. Achtervleugels met eene donkere, tweemaal stompgebroken middenlijn.

Franjelijns donkergrijs, dik, maar niet scherp, wortelwaarts iets vervloeid, bovenaan een weinig verbreed en aldaar met een zeer klein wit vlekje. De franje is breed, sneeuwwit, met eene iets gegolfde donkere lijn over den wortel.

Onderzijde der vleugels bijna als boven, alleen de dwarslijnen zeer flauw. Borst en pooten grijswit, de buik grijs.

Java, Buitenzorg en Batavia. — Mr. Piepers.

Cataclysta? (Stenia) Praestriatalis Led. — Pl. 17 fig. 13 (kop met palpen).

Door Lederer is in het *Wien. Ent. Monatschr.* deel VIII op pl. 18 fig. 12 eene Pyralide als *Stenia Praestriatalis* afgebeeld, die in zijn tekst niet meer wordt vermeld en van welke ook verder, voor zoover mij bekend is, niemand heeft gewaagd. Drie exemplaren dezer soort bezittende, komt het mij niet ongepast voor, daarvan iets te zeggen.

Met het aderstelsel beginnende, bevind ik dat ader 8 der achtervleugels met 7 is verbonden en de steel van beiden met ader 6 uit de spits der middencel komt. De aderen 3—5 der voorvleugels zijn ongesteeld (hunne ader 2 ontspringt uit drie vierden van den binnenrand der middencel, 3 iets nader bij de uit één punt komende 4 en 5 dan bij 2); ader 6 komt uit $\frac{2}{3}$ der dwarsader, de aan den wortel ongebogen ader 7 uit hare spits, 8—9 zijn gesteeld; 10 komt uit de middencel. Het voorhoofd is vlak, ader 5 der achtervleugels aanwezig, de vleugels zijn niet uitgesneden

(de punt der voorvleugels vrij scherp), de bijpalpen aanwezig, opgericht, draadvormig.

De bijoogen kan ik, ook bij bevochtiging van den kop met terpentijn, als wanneer zij anders duidelijk zichtbaar worden, niet ontdekken. Verder is de binnenrand van de middencel der achtervleugels op de bovenzijde onbehaard en de zuiger aanwezig. Van de lipvoelers steken de leden 1 en 2 regtuit, 3 is opgericht en ongebogen (zie afbeelding), de sprieten zijn zoo lang als twee derden der voorvleugels, ader 11 van deze is schuin (onderaan iets gebogen). Pooten gewoon gevormd en gespoord, glad beschud.

Ten slotte hebben wij dus de keus tusschen de genera *Paracymoriza* Warren, Ann. and Mag. of Nat. Hist. Ser. 6, VI p. 479 (1890) (= *Cymoriza* Led., nec Guenée) en *Cataclysta*. Van het eerste wijkt, naar de beschrijving, *Praestriatalis* door de palpen af maar ook *Cataclysta* verschilt door de palpen, den vleugelvorm en door de gesteelde ader 10 der voorvleugels.

Een nieuw genus ware dus niet overbodig doch daar ik *Praestriatalis* niet voldoende vergelijken kan met verwante vormen, wil ik dit aan anderen overlaten en voorloopig de soort in het genus *Catalysta* plaatsen. Alleen wensch ik op te merken, dat ik als zulk een verwante vorm beschouw *Parapopynx*? *Obnubilalis* Christoph, Bull. de Moscou 1881 p. 32, waarvoor Ragonot het genus *Alpherakia* vormde (Ann. Soc. Ent. de France, 1890 Bulletin p. 92, 1891 p. 520, die echter geene Crambide is, zooals Ragonot teregt opmerkt. Ik doe dit, hoewel bij *Alpherakia* ader 7 der voorvleugels uit den steel der aderen 8—9 komt terwijl zij bij *Praestriatalis* uit de spits der dwarsader ontspringt. Dit duidt nog geene verwantschap aan met *Endotricha*, want ader 6 der voorvleugels ontspringt niet uit één punt met den steel van 7—9 zooals daar, maar, zooals hierboven gezegd, uit drie vijfden der dwarsader. Het laatste houd ik voor belangrijker dan de oorsprong van ader 7.

Bij *Alpherakia* zijn overigens de bijoogen ook niet aanwezig en de sprietleden tegen het eind driekant, zooals bij *Praestriatalis*, maar de bijpalpen zijn driekant en het eindlid der lipvoelers steekt

regtuit (zie Pl. 17 fig. 14; de beschrijving der palpen bij Ragonot is niet zeer scherp). Binnenrand van de middencel der achtervleugels ook onbehaard

De drie exemplaren van *Praestrictalis* die ik bezit, zijn door Baron von Nolcken op zijne tweede reis in Columbie gevangen. Een daarvan (een man), komt met Lederer's goede afbeelding overeen, een tweede verschilt door eene okergele donker gelijnde vlek achter het halve maantje op de dwarsader der voorvleugels en eene zwartgrijze daaronder, terwijl het derde, ook een wijfje, met den man overeenkomt maar het aderbeloop grijs is.

Twee eenigszins aan *Praestrictalis* verwante soorten wil ik verder beschrijven:

Cataclysta? Phoxopteralis m. nov. spec. Pl. 17 fig. 11 en 12.

Een man van 17 mm.

De vleugelvorm is bij deze soort niet zonder overeenkomst met dien van de voorgaande *Praestrictalis*, de punt der voorvleugels echter wel zoo scherp, de achterrand der achtervleugels in cel 4 uitgesneden, hunne punt stomp. Ader 2 der voorvleugels is zooals bij *Praestrictalis*, 3—5 ontspringen na bij elkander, 6 en 7 als bij de voorgaande soort, 8—10 echter zijn gesteeld. In de achtervleugels ontbreekt ader 5; 6—8 zijn als bij *Praestrictalis*. Lipvoelers als bij *Cataclysta*, gebogen, dun, spits; bijpalpen vrij lang, aan het eind wat verbreed. Zuiger aanwezig, bijoogen ontbrekende, sprieten aan het eind met driekante leden, voorhoofd vlak. Pooten gewoon gevormd.

Kop, palpen, sprieten en thorax zijn bleek okergeel, eenigszins wit gemengd, de buitenzijde der lipvoelers grootendeels zwart. Ook de bovenzijde der vleugels is wit en okergeel gemengd, laatstgenoemde kleur heeft echter de overhand langs de buitenzijde der voor- en aan de punt der achtervleugels. Op de eersten is de voorrand een weinig zwart bestoven tot eene dubbele, onder den voorrand zeer kort gebroken, verder eenigszins schuine witte, aan beide zijden zwartgerande dwarslijn op een derde. Dwarsader fijn donker geteekend. Tweede dwarslijn mede wit, het bovenste derde

aan beide zijden zwart gerand. Gollijn twee maal rond gebogen, wit, buitenwaarts zwart afgezet.

Achtervleugels op een vierde met eene voortzetting van de eerste dwarslijn der voorvleugels, op drie vierden en voor den achterrand met eene van de tweede lijn en de gollijn.

Franjelijn fijn zwart, wat afgebroken. Franje wit en geel, een weinig donker gevlekt.

Onderzijde der vleugels wit, langs den voor- en achterrand der voor- en aan de punt der achtervleugels zwartgrijs bestoven, verder met sporen van de teekening der bovenzijde. Borst, buik en pooten wit, geel gemengd.

Brazilië; nadere lokaliteit onbekend. In mijne collectie.

Cataclysta? Harpalis m. nov. spec. Pl. 17 fig. 1 (♀).

Een paar; de man 12, het wijfje 17 mm.

Ook deze soort houd ik voor eene verwante der beide voorgaande; de vleugelvorm heeft veel overeenkomstigs, de punt der voorvleugels is echter scherper, hun achterrand meer gebogen; daarentegen is de achterrand der achtervleugels onder de stompe punt slechts uiterst flauw uitgesneden. Sprieten bij den man met eenigszins driekante leden, bij het wijfje dun, geheel draadvormig. Lipvoelers als bij *Phoxopteralis*, even lang, nog een weinig dunner. De bijpalpen schijnen mij toe beschadigd te zijn, zoo dit niet het geval is, dan zijn zij zeer klein en spits. Zuiger aanwezig. Bijooogen kan ik niet ontdekken. Voorhoofd vlak.

In de voorvleugels komt ader 2 uit ruim drie vierden van den binnenrand der middencel. Zij is aan den wortel, evenals de na bij elkander ontspringende aderen 3—5, ongebogen. Ader 6 uit ruim twee derden der dwarsader, 7 uit hare spits, beiden aan den wortel ongebogen, 8—10 gesteeld, 11 vrij in den voorrand, aan den wortel regt. In de achtervleugels komt ader 2 uit drie vijfden van den binnenrand der middencel, 5 en 8 ontbreken. Pooten vrij lang en dun, gewoon gespoord.

Kop en palpen zijn wit, de sprieten iets geelachtig. Thorax en grondkleur der vleugels mede wit, de voorvleugels met twee zwarte

stippen bij den wortel, aan voor- en binnenrand, de bovenste meer buitenwaarts. Verder zijn zij op een derde met eene schuine, iets gebogen donkere dwarslijn geteekend, op drie vierden met eene sterk bogtige tweede die onderaan onduidelijk dubbel is. Achtervleugels met twee evenwijdige, een weinig bogtige bruine dwarslijnen op een derde en drie vierden. Deze lijnen zijn allen bij het vijfje fijn, iets afgebroken, bij den man evenzoo op de achtervleugels maar op de voorvleugels onregelmatig breed donker afgezet. Voorts is ook de voorrand der voorvleugels okergeel, bij den man duidelijker en daaronder ziet men een horizontaal, iets gebogen zwart lijntje dat eene ovale vlek der grondkleur begrenst; hunne franjelijne en eene in de vleugelpunt uitlopende lijn zijn donker, de grond daartusschen okergeel, bij den man tot den staarhoek, bij het vijfje alleen boven ader 5. Onderzijde der vleugels wit, met eenige flauwe sporen van de teekening der bovenzijde.

Midden-Amerika: Chiriqui, ♂ (Ribbe) — Zuid-Amerika, nadere lokaliteit onbekend: ♀.

Thysanoidma Eromenalis Snell.

Ik heb in deel 23 van het Tijdschrift voor Entomologie (1879—80) op p. 226 eene *Coenostola Eromenalis*, door Mr. Piepers op Celebes gevangen, beschreven waarvan in deel 27 (1883—84) op pl. 3 fig. 4, 4a eene middelmatig goed weergegeven afbeelding het licht zag. Deze soort is geene *Coenostola*, ook geene regte *Gonocausta*. De heer Meyrick plaatst haar voorloopig in *Parapoynx* (Trans. Ent. Soc. of London 1887 p. 206). Met het werk van heer Hampson (Fauna of British India, Moths, deel IV) vergeleken, behoort zij tot zijne subfamilie *Hydrocampinae* en daarin is het genus *Thysanoidma* Hamps., l. c. p. 202 het best geschikt ter opname. Vleugelvorm en teekening zijn wel zooals bij *Musotima* en de franje der achtervleugels is niet van ongelijke lengte met «spatulate ends» maar de steel van de aderen 7 en 8 achtervleugels ontspringt, niet vóór het eind van den bovenrand der middencel, doch uit één punt met ader 6 en dit beschouw ik als het voornaamste verschil. De palpen (lipvoelers), zijn in het Tijdschrift deel 27

goed afgebeeld, alleen is het eindlid wat te spits, het is echter langer dan Hampson het afbeeldt (l.c. fig. 120); lid 2 is even sterk gebaard.

Overigens zijn de bijoogen aanwezig, het voorhoofd afgerond, de sporen der pooten van gelijke lengte en de aderen 3—5 der voorvleugels ongesteeld.

Een nieuw genus, ter wille van de vermelde kleine verschillen schijnt mij onnoodig en dus kan *Eromenalis* wel in het genus *Thysanoidma* Hampson worden geplaatst.

Een wijfje, ook van Celebes, ontving Mr Piepers later nog van den heer van Gelder. Het is grooter dan de beide andere exemplaren (18 mm), maar verschilt anders niet).

Musotima Fuscalis n. nov. spec. Pl. 17 fig. 2 (♂) en fig. 3.
(kop met palpen).

Twee mannen, 10½ en 12 mm. vlugt.

Ik reken deze soort tot het genus *Musotima* Meyrick, Trans. Ent. Soc. of London 1884 p. 289; Hampson, Moths of India IV p. 199 omdat de steel van de aderen 7 en 8 der achtervleugels vóór het eind der middencel ontspringt, hoewel niet zoo duidelijk als bij *Aduncalis* Felder en *Suffusalis* Hamps. Ook de vleugelvorm en het verdere aderbeloop stemmen overeen maar het eindlid der palpen is naar boven niet verdikt, doch stomp gepunt, de bijpalpen daarentegen naar boven wel. Hetzelfde is echter het geval bij *Musotima Ochropteralis* Guen., *Timaralis* Felder en *Incrustalis* Snellen.

Palpen bruingrijs, lid 2 tot boven aan den schedel komende, naar boven iets verbreed, 3 korter, stomp gepunt. Sprieten met tegen de punt driekante leden, bruingrijs. Kop. thorax, achterlijfsrug en de bovenzijde der vleugels donker bruingrijs, dof. De voorvleugels hebben een vlakken voorrand, eene duidelijke punt en een in het midden rond naar buiten gebogen achterrand. Evenzoo is ook de punt der achtervleugels duidelijk; de achterrand daaronder ingesneden, verder viernaal rond gegolfd, de staarhoek duidelijk. Aan den wortel der voorvleugels ziet men drie zwarte

stippen, verder, op een derde en twee derden, twee zwarte dwarslijnen bij het begin van welke de voorrand een weinig wit is en langs den vuil donker okergelen achterrand loopt eene helder witte, boven en onder het midden verdikte lijn. Achtervleugels met eene voortzetting van de eerste dwarslijn der voorvleugels bij den wortel en eene zwarte booglijn voorbij het midden; langs den achterrand, die ook wel eenigszins bruingeel is maar wortelwaarts niet scherp begrensd, ziet men in alle cellen zwarte, aan de binnenzijde eenigszins wit beschubde stippen. Franjelijn zwart, franje onzuiver wit, hier en daar zwartgrijs gevlekt.

Borst, buik en onderzijde der vleugels grijs, de laatsten met sporen van de teekening der bovenzijde. Pooten grijswit.

Fuscalis doet aan eene *Choreutis* of *Simaethis* denken, doch behoort duidelijk tot de Pyraliden.

Java, Tegal, Kemanglen, in Augustus (Lucassen). Assam (Hamilton).

Musotima Decoralis m, nov. spec. Pl. 17 fig. 4 (♂) en fig. 5. (kop met palpen).

Een man van 12 mm. vlugt.

Ook bij deze soort ontspringt de steel der aderen 7—8 van de achtervleugels uit den voorrand der middencel, iets vóór diens einde, op dezelfde wijze als bij *Fuscalis*. De lipvoelers zijn gebogen, smaller dan bij die soort en met iets langer, spitsier eindlid, bijpalpen bovenaan niet zoo duidelijk verdikt. Zuiger aanwezig. Voorhoofd afgerond. Sprieten met driekante leden.

Vleugelvorm ongeveer die van *Aduncalis* Felder, de achterrand der voorvleugels niet zoo sterk gebogen, die der achtervleugels bij den staarthoek vlak uitgesneden, met een flauw tandje op ader 1c.

Palpen grijswit, aan de buitenzijde donkergrijs, evenzoo de bijpalpen. Sprieten bleekgeel, tegen de helft grijsachtig wordende. Schedel okergeel, ook de bovenzijde van den thorax, van het achterlijf en der vleugels; halskraag een weinig rood geteekend.

Op de voorvleugels is de voorrand fijn wit, op vijf zesden ziet ziet eene vrij scherpe zwarte dwarslijn, die iets minder gebogen

is dan de achterrand; zij is buitenwaarts van den voorrand tot ongeveer ader 2 breed helderwit afgezet. Dan komt eene iets verder naar onderen reikende, met den achterrand evenwijdige vermiljoen-roode streep die tegen den, met eenige donkere stippen geteekenden achterrand eerst smal wit, dan fijn zwartgrijs is gezoomd. Buitendien is vóór de eerstvermelde donkere dwarslijn het aderbeloop boven de middencel en ader 3 fijn zwart en ziet men, in de middencel en daarachter, in cel 5, een fijn helderwit langslintje. Achtervleugels voorbij drie vierden met eene zwartgrijze dwarslijn die de voortzetting is van de zwarte lijn der voorvleugels en op ader 5 is gebroken; hun achterrand is van de punt tot ader 4 roodachtig, wortelwaarts flauw donker gezoomd, met vier zwarte, wortelwaarts helderwit afgezette stippen in de cellen 3, 4 en 6, 7, verder wit, wortelwaarts zwartgrijs afgezet van ader 1*c* tot bij den binnenrand en de franjelijijn ook zoo ver duidelijk donker. Franje grijswit.

Onderzijde der vleugels ongeveer gelijk aan de bovenzijde. Borst, buik en pooten wit.

West-Java; Buitenzorg. Door Mr. Piepers gevangen.

Musotima Instrumentalis Swinhoe, Ann. and Mag. of Nat. Hist. 6 Ser. XIV p. 209 (1894) — Pl. 17 fig. 6 (♂).

Ambia Instrumentalis Hamps. Moths of India IV p. 204 (1896).

Een man van 14 mm. vlugt.

Aderbeloop, kop, sprieten en palpen zijn bij deze soort zooals bij *Decoralis*, de lipvoelers echter wat korter. Wat den vleugelvorm betreft, zoo is de achterrand der voorvleugels van de punt tot ader 2 geheel regtstandig, zonder uitsnijding, met afgeronden staarthoek; de punt der achtervleugels steekt sterk uit, de achterrand is daaronder duidelijk, tegen den staarthoek vlak uitgesneden.

Sprieten en palpen grijswit; kop wit. Bovenzijde van het lijf grijswit, die van de vleugels helderwit. De voorvleugels hebben aan den voorrandswortel eene grijze vlek en op een derde eene naar onderen sterk verbreedde grijze dwarsstreep; op deze streep volgen drie, aan het eind omgebogen, zeer duidelijke donkere

langslijnen. Daarvan is de bovenste, ongeveer een millimeter onder den voorrand blijvende en anderhalven mm van de punt kort omgebogen daarin nitlopende, geheel roodbruin. De tweede loopt door cel 1*b*, buigt zich, één mm. van den achterrand naar boven om en loopt regt, aan het eind zeer kort gevorkt, bij en in de vleugelpunt uit; zij is aanvankelijk ook roodbruin maar wordt op de helft van cel 1*b* zwartgrijs. De derde volgt ongeveer het beloop van ader 1, is tegen de franjelijn onder de bogt van de tweede lijn ook omgebogen en tot zoover roodbruin, wordt dan zwartgrijs en eindigt reeds tegen ader 2, bij een grijs vlekje der overigens sneeuw witte franje. Achtervleugels in het midden met eene groote grijze, met zwartgrijze vlekken en lijnen geteekende wolk en eene bruine, aan het eind zwartgrijze lijn op den voorrand die bijna zoo lang als ader 8 is.

De onderzijde is gelijk aan de bovenzijde maar de teekening minder scherp. Borst, buik en pooten wit, de laatsten donker grijs gevlekt.

Assam, van den heer Hamilton ontvangen.

Ik hield deze soort aanvankelijk voor onbeschreven en vond den naam eerst toen mijne beschrijving en afbeelding reeds gereed waren. Ik meen echter wel te doen, beiden niet achterwege te laten.

Diptychophora Fuscobasella m. nov. spec. Pl. 17 fig. 7 (♂).

Zes exemplaren van beide seksen 10—11 mm.

De achterrand der voorvleugels is bij deze soort tweemaal ingesneden, namelijk onder de afgeronde vleugelpunt in cel 6 en, bijna evens sterk, in cel 4. De palpen zijn zooals de heer Hampson die, *Moths of India* IV p. 19, van mijne *Adspersella* afbeeldt.

Verder onderscheidt de vlinder zich van de mij bekende door het donkere wortelveld der bleek bruingrijze voorvleugels, iets wat vooral bij den man uitkomt, minder bij het wijfje. Het middenveld dier vleugels is met ééne, flauwe, okergele, nier-vormige middenvlek geteekend.

Het komt mij voor dat *Fuscobasella* het naast verwant is aan *Albilinealis* Hamps., Op. cit. p. 19, waar de grondkleur der voor-

vleugels als roodachtig bruin wordt beschreven, aan den wortel met zwarte verduistering, verder met twee *witte* dwarslijnen en en *twee* gele middenvlekken

Spieten witgrijs, donker geringd. Palpen zwartgrijs, met lichten rand en spits. Kop grijs, ook de thorax, bij het wijfje donkerder dan bij den man. Bij dezen is de voorvleugelgrond onzuiver bruingeel, met uiterst fijne donkere, iets gegolfde dwarsschrapjes. Hun eerste veld wordt verduisterd door eene zwartgrijze vlek aan den voorrandswortel en eene wortelwaarts vervloede, franjewaarts duidelijk begrensde zwartgrijze lijn op een derde, die flauw rondgebogen is, met dubbele, lichter gevulde benedenhelft. Die lijn wordt bij den man nog duidelijker doordat eene streep aan hare buitenzijde de grondkleur zuiver vertoont, zonder donkere dwarschrapjes die verder het middenveld, vooral in het midden, bedekken en de, buitendien niet donkerder afgezette, middenvlek verduisteren. Tweede dwarslijn op twee derden van den voorrand beginnende en, met eene sterke bogt iets boven het midden, onderaan een weinig gegolfd, iets voorbij drie vierden van den binnenrand uitlopende. Zij is fijn, zwartgrijs, van af ader 4 benedenwaarts dubbel. Het smalle derde- of franjeveld der voorvleugels is aan de vleugelpunt, boven de eerste insnijding, bruinachtig met een loodkleurig langslintje en eene lichtere afzetting der zwartgrijze franjelijijn, die tweemaal afgebroken is. Langs haar ziet men eenige bruine beschubbing en onderaan drie zwarte stippen. Franje donkergrijs, tweemaal wit ingesneden en ook boven den staarhoek wit. Achtervleugels wit, langs de grijze franjelijijn een weinig donker bestoven. Franje wit.

Bij het wijfje is de teekening dezelfde maar het middenveld even donker als het eerste derde, de middenvlek donker gerand en ook de onderhelft van het derde veld verduisterd, als beroekt. Achtervleugels lichtgrijs, met sporen eener donkere booglijn voorbij de helft.

Onderzijde der vleugels vuilwit, met sporen van de teekening der bovenzijde op de voorvleugels; twee randstippen in cel 2 en 3 zijn koolzwart.

De heer Hampson beeldt ook de vleugeladeren van mijne *Adspersella* af, maar niet geheel juist, want ader 3 der voor- en achtervleugels ontspringt inderdaad halfweegs 2 en 4, evenzoo bij de thans beschreven soort.

Achterlijfsrug grijs, bij het wijfje donkerder. Borst, buik en pooten grijswit, de tarsen met donkere stippen.

West-Java; Preanger, 5000 voet (1600 meter). Van den heer P. T. Sythoff ontvangen.

Genus *Culladia* Moore, Hamps.

Het genus *Culladia* Moore is door Hampson, *Moths of India* IV p. 11 (1896), tot zijne Crambinae gerekend. Daarmede stem ik volkomen in; het geheele uiterlijk der, tot dusverre eenige soort van het genus duidt dit reeds aan en een nader onderzoek der kenmerken bevestigt het. Maar onjuist is de voorstelling dat ader 7 der voorvleugels ontbreekt. Daar, waar bij de Pyraliden *na* ader 6 dier vleugels, die uit of boven het midden, soms uit de spits der dwarsader ontspringt, eene ader wordt gevonden die, mede uit de dwarsader of uit den steel der volgende komende, **nog in den achterrand des vleugels uitloopt**, is dit ader 7, *niet* 8 of 9. Deze laatste aderen loopen bij de Pyraliden altijd in den voorrand uit. Bij *Culladia* nu eindigt de op ader 6 volgende in den achterrand, evenals bij het genus *Crambus* en is dus ader 7. Het is derhalve ader 8 (beter 9) die men als ontbrekende moet aanmerken en *Culladia Admigratella* Walk., Hamps. mag alzoo eene normale Crambide heeten. Ik merk nog op, dat op Hampson's afbeelding l. c. fig. 10, het beloop van ader 11 niet juist is voorgesteld. Zij is niet zeer schuin en vrij, maar kort, regtstandig en stuit tegen ader 12, zooals bij het genus *Ancylolomia* (zie o. a. bij Hampson, Op. cit. p. 33 fig. 21).

Bij de Phyciden, door den heer Hampson naar het aanwezig zijn of ontbreken van den zuiger in twee familiën verdeeld (*Anerastiinae* en *Phycitinae*) ontbreekt ader 7 der voorvleugels inderdaad en door dit kenmerk, door de op de bovenzijde behaarde onderste middenader der achtervleugels en door den oorsprong en de betrekkelijke

korthed van ader 2 der voorvleugels wordt deze subfamilie gekarakteriseerd.

(Zie von Heinemann, Schmett. Deutschl. u. d. Schweiz, 2te Abth I, 2 p. 145 (1865) en Snellen, Vlind. v. Ned II p. 9 en 121 (1882).

Ik wil hier ook nog aanteekenen hoe onvoldoende de karakteristiek der Phycilen door Ragonot, in de Annales de la Société Entomologique de France 1891, is. De kenmerken der Phyciden zamenvattende, zooals die vermeld zijn in de Analytische tabel der subfamiliën, komt men tot het volgende:

1. Nervure dorsale des ailes supérieures aboutissant directement au bord externe ¹⁾.

2. Nervure 6 aux ailes inférieures naissant de l'angle supérieur de la cellule ²⁾.

3. Frein simple chez la femelle ³⁾; stemmates presque toujours distincts; palpes labiaux semblables dans les deux sexes, palpes maxillaires du mâle souvent en aigrette. Ailes supérieures avec 11 nervures, parfois moins

Hieruit blijkt dat de heer Ragonot toenmaals nog geen klaar begrip had van hetgeen hij onder Phyciden moest verstaan en men zal dus wel doen met geene acht te slaan op de bovenvermelde tabel (waar ook, als kenmerken van de Pyraustinae en Scopariinae wordt vermeld: «Ailes ordinairement (!) étalées en repos» en: Ailes en toit en repos, les inférieures plissées» en alleen te letten op die, welke gegeven wordt in deel VII van de Mémoires sur les Lépidoptères, welke veel beter is, hoewel niet geheel volledig.

De heer Hampson heeft dan ook op de bovenvermelde Analytische tabel van wijlen Ragonot, waarop nog vele andere aanmerkingen konden worden gemaakt, teregt geen acht geslagen; men kan haar

1) Tot afscheiding van het genus Acentropus, als Acentropidinae. Onnoodig.

2) Tot afscheiding van het genus Ancyrolomia, als Ancyrolominae. Evenzoo overbodig.

3) Hier wordt op nieuw de gebrekkige methode gehuldigd om een kenmerk (en welk een!) slechts aan ééne sekse eigen, te doen dienen tot karakteristiek, N. B. in dit geval zelfs van eene sub-familie.

wel als «non avenue» beschouwen. Hampson's verdeeling der Pyraliden in subfamiliën zal ik nu niet bespreken en alleen aantekenen, dat het afscheiden van de Schoenobiinae als subfamilie mij voorkomt, eene verbetering te zijn maar dat de karakteristiek der Scopariinae correctie vereischt.

Ancylolomia Westwoodi Zeller, Chilon. et Crambid. Gen. et spec. p. 11 (1863) — Pl. 17 fig. 8 (♀).

Aanvankelijk had ik deze soort voor onbeschreven gehouden, maar verder onderzoek heeft mij geleerd, dat zij Zeller's *Westwoodi* moet zijn; ik wil echter de, naar een gaaf en zeer frisch wijfje vervaardigde afbeelding, niet terughouden maar haar met eenige aanmerkingen, hier publiceeren.

Westwoodi is door Zeller, l. c., op zijne gewone zorgvuldige wijze beschreven en ik geloof de kleine afwijkingen die ik opmerk tusschen zijne schildering en de, van den heer P. T. Sythoff ontvangen Javaansche exemplaren die ik voor mij heb, niet in den zin van specifiek verschil te moeten uitleggen. De heer Hampson vereenigt *Westwoodi* als een synonym met *Chrysographella* Kollar, Zeller, niettegenstaande Zeller de grondkleur der voorvleugels bij eerstvermelde soort in de beschrijving «pallidissime osseae» (zeer bleek beenkleurig) en de achtervleugels «utrimque albidae» noemt, terwijl hij van *Chrysographella* zegt «Alae ant. ex fusco lutescentes, adspectu sordido et vetusto, parto dorsali obscuriore», en de achtervleugels beschrijft als: «griseae, in basi dilutiores» wat m. i. te veel verschilt, om van andere zaken niet te gewagen. Bij beide soorten zijn overigens de palpen (lipvoelers) korter dan kop en thorax te zamen, zooals volgens Zeller (zie zijne aanteekening Horae Soc. Ent. Ross. 1877 p. 20) bij alle exotische soorten het geval is, terwijl zij bij de europesche duidelijk langer zijn dan kop en thorax. In het voorbijgaan wil ik nog aanteekenen dat *Ancylolomia Pulcherrima* Staud., Berl. Ent. Zeits. 1870 p. 194, ofschoon in hoofdzaak wat de vleugeladeren aangaat, met *Ancylolomia* overeenkomende, beter in het genus *Hednota* Meyrick (*Araxates* Ragonot) wordt geplaatst. Dat verschil in lengte der palpen

wordt b. v. door Meyrick en Hampson, naar het schijnt, wel wat uit het oog verloren, anders zou de eerste, bij de vermelding der generieke kenmerken van *Ancylolomia* (Proc. Linn. Soc. of New South Wales VII p. 154 (1882) niet alleen gezegd hebben « Labial palpi very long, attenuated » en de laatste, *Moths of India* IV p. 33 « Palpi extending about 3 times the length of the head », wat voor de europesche soorten. b. v. *Tentaculella*, *Palpella*, waar zij, het wortellid inbegrepen, goed $3\frac{1}{2}$ maal zoo lang als de kop zijn, te kort is en voor de exotische (*Capensis*, *Taprobanensis*, *Westwoodi*) te lang. Daar zijn zij evenzoo gemeten, hoogstens 2 (♂) of $2\frac{1}{2}$ (♀) maal zoo lang als de kop, ook duidelijk breeder en stomper dan bij de europesche soorten.

De sprieten zijn bij *Westwoodi* mas, zooals Zeller zegt, « breviter pectinatis ». Dit beeldt Hampson, l. c. fig. 21, goed af. De man is verder kleiner dan het wijfje (20—24 mm. tegen 33—35 mm.) en heeft wat kortere palpen dan het laatste.

De verschilpunten die ik bij mijne exemplaren met Zeller's beschrijving opmerk, liggen in de 3 lijnen voor den achterrand, de derde is namelijk geheel in duidelijk gescheiden donkere stippen opgelost, met eene grootere aan de vleugelpunt en de achtervleugels kan ik niet « albidae » (witachtig) noemen, tegen den *voorrand* grijsachtig, maar zij zijn vrij zuiver wit, bij enkele voorwerpen tegen den *achterrاند* wat grijsachtig. Van overwegend belang zijn deze verschillen echter ten slotte wel niet.

Welligt is *Ancylolomia Indica* Felder en Rog. Novara II, 2 pl. 137 fig. 19 ♂ (1874), dezelfde als *Westwoodi*, maar de afbeelding schijnt mij toe, met weinig zorg vervaardigd te zijn; ik houd de effen groengrijze grondkleur der voorvleugels ten minste voor onnatuurlijk, onjuist en blijkbaar is van hunne achterrands-teekening maar wat gemaakt.

De bovenvermelde Javaansche exemplaren werden in de bergstreken der Preanger Regentschappen op eene hoogte van 15—1600 meters gevangen. *Taprobanensis* Zeller, waarvan ik een door Zeller benoemd exemplaar bezit, ving Mr. Piepers bij Batavia en Buitenzorg, ook op Celebes. *Taprobanensis* Zell. en *Capensis* Zell.

vereenigt de heer Hampson ook met *Chrysographella*. Ik geloof, zeer te onregte. *Capensis* heeft nog kortere palpen dan *Westwoodi* en eene andere randteekening der voorvleugels, terwijl *Tu-probanensis* veel donkerder gekleurd is.

Melissoblaptēs Rufovenalis Snellen, *Tijds. v. Entom.* 23 p. 248 (1879—80); id, 27 p. 53 pl. 5 fig. 10 (1883—84) — Pagenstecher, *Jahrb. des Nassauis. Vereins* 37 p. 139 (1884).

Bovengemelde soort heb in het genus *Melissoblaptēs* gehaisvest met de opmerking, dat zij van *Bipunctanus* Curt. afwijkt, doordat ader 8 der achtervleugels vrij is en ader 7 der voorvleugels vóór 9 uit den gemeenschappelijken steel ontspringt. Wat het eerste kenmerk aangaat, zoo raakt, bij een later ontvangen Javaansch wijfje ader 8 ader 7 op één punt duidelijk, maar het tweede komt mij van meer gewigt voor. Als sexueele kenmerken van den man, dus van ondergeschikte waarde, merk ik ook nog op dat de binnenrand van de middencel der voorvleugels, die bij *Bipunctanus* regt is, bij *Rufovenalis* eene sterke bogt naar buiten maakt en die cel op de onderzijde vrij lang behaard is, evenzoo is de voorrand der achtervleugels behaard.

Een en ander geeft mij aanleiding om *Rufovenalis* uit *Melissoblaptēs* te verwijderen en te plaatsen in het genus *Mucialla* Hampson, *Moths of India* IV p. 5. Sedert heb ik namelijk ook de soort waarmede de auteur dat genus opent, *Rufivena* Hamps., l.c. fig. 4, leeren kennen in exemplaren door Mr. Piepers op Java verzameld en bevonden dat *Rufovenalis* daarmede in bouw volkomen overeenstemt; alleen is de middencel der voorvleugels bij den man op de onderzijde slechts spaarzaam behaard.

Rufivena onderscheidt zich van *Rufovenalis* door twee zeer duidelijke langwerpige, donkere, in het midden lichte middenvlekken der voorvleugels. Zij is ook kleiner, lichter gekleurd en kortvleugeliger.

Een derde, eenigszins verwante *Galleride* heb in ook sedert leeren kennen en wil haar hier bekend te maken. Ik noem haar:

Melissoblaptēs Eucheliellus *m*, nov. spec. Pl. 17 fig. 9 ♂.

Een man van 26 mm.

Deze soort stemt vrij wel in bouw met de europesche *Mel. Bipunctanus* overeen, echter met de volgende afwijkingen: Vooreerst komt ader 10 der voorvleugels niet uit den voorrand der middencel, maar uit den steel van 7—9, nabij de basis (ader 7 ontspringt na ader 9 uit dien steel). Dan zijn de aderen 3—4 der achter- en 4—5 der voorvleugels veel korter gesteeld dan bij *Bipunctanus*. Eindelijk ziet men (doch dit zal wel een sexueel kenmerk zijn), aan den wortel der achtervleugels een in het ooglopend zwart pluimpje, op de bovenzijde.

De kop en de groote halskraag zijn bijna wit, de palpen iets roodachtig. Thoraxrug bleek olijfgroen en roodachtig gemengd. Voorvleugels evenzoo aan den wortel bleek olijfgroen, verder aan den voor- en binnenrand bijna wit, in het midden roodbruin, ook langs den achterrand maar alle kleuren gewolkt, niet scherp begrensd. Dwarsader met eene donkere stip, ook de franjelij n donker en de franje olijfgroen.

Achtervleugels bleek purperrood, met het boven beschreven zwarte pluimpje aan den wortel. Franje graauwgeel.

Onderzijde der vleugels bleek purperrood, een breede omslag aan den voorvleugelvoorrand, borst, buik en pooten meer graauwgeel.

De binnenrand van de middencel der voorvlou gels is regt.

Java, Tegal; Mr. Th. Lucassen.

Mucialla? Fuscolimbalis *m*. — Pl. 17 fig. 10 ♂. en fig. 11.

Twee mannen van 26 en 27 mm.

Ik plaats deze soort in het genus *Mucialla*, hoewel ik eenige afwijkingen niet over het hoofd zie. Ader 5 der voorvleugels, die bij de andere soorten regt is (zij ontspringt uit één punt met 4, niet daarvan gescheiden zooals op Hampson's afbeelding), maakt bij *Fuscolimbalis* eene vrij sterke bogt naar boven (zie Fig. 11) en de aderen 7—10 zijn min of meer gekronkeld en onduidelijk omdat de vleugel aan de punt een weinig overdwars is geplooid

en de beschubbing aldaar tevens ruw; ook zijn zij vrij kort. Overigens is de binnenrand van de middencel der voorvleugels ook gebogen en verschilt het aderbeloop verder niet.

De kop met palpen en sprieten, de thoraxrug en de grond der voorvleugels zijn licht grijs, iets paarsachtig, de laatsten met eenige donkergrijze schubben bestrooid, zonder middenvlekken, met eenkleurig aderbeloop. De achterrand is, wortelwaarts regt en scherp begrensd, tot aan de franjelijijn zeer donkergrijs, de franje weder grijsgeel, met eene afgebroken fijne donkergrijze lijn over den wortel. Achtervleugels met franje eenkleurig helder licht okergeel, onder en boven, de franjelijijn op de bovenzijde fijn donker gekleurd. Onderzijde der voorvleugels bleek grijsgeel, tegen voor- en achterrand iets donkerder. Achterlijf, borst en pooten grijsgeel.

Daar ik het wijfje niet ken en dus niet weet of de boven vermelde atwijking in het aderbeloop ook daar voorkomt, onthoud ik mij van eene generieke afscheiding van Mucialla.

Java, Batavia en Buitenzorg; Mr. M. C. Piepers.

VERKLARING DER AFBEELDINGEN.

PLAAT 15.

- Fig. 1. *Paredra Rigidalis* Snell.
 » 2. *Botys Triphaenalis* Snell.
 » 3. *Botys Vagalis* Snell.
 » 4, 5. *Eusabena Setinialis* Snell.
 » 6, 7. *Plectrona Orientalis* Snell.
 » 8. *Heterocnephes Rotundalis* Snell.
 » 9, 10. *Ceratarcha Umbrosa* Swinh.
 » 11, 12. *Agathodes*? *Excisalis* Snell.
 » 13. — *Ostensalis* Hübner.
 » 14. *Carthade Caecalis* Snell.
 » 15, 16. *Crossophora Microthyralis* Snell.
 » 17. *Diplotyla Javanalis* Snell.

PLAAT 16.

- Fig. 1. *Conchylodes Privalis* Snell.
 » 2, 3. *Stenricula Flavicaput* Snell.
 » 4, 5. *Hydrocampa Lipocosmalis* Snell.
 » 6. *Agrotera Opalina* Moore.
 » 7, 8. *Oligostigma Falcatalis* Snell.
 » 9. — *Excisalis* Snell.
 » 10. *Eugauria Compactalis* Snell.
 » 11, 12. *Cataclysta*? *Phoxopteralis* Snell.

PLAAT 17.

- Fig. 1. *Cataclysta Harpalis* Snell.
 » 2, 3. *Musotima Fuscalis* Snell.
 » 4, 5. — *Decoralis* Snell.
 » 6. — *Instrumentalis* Swinh.
 » 7. *Diptychophora Fuscobasella* Snell.
 » 8. *Ancylolomia Westwoodi* Zell
 » 9. *Melissoblastes Eucheliellus* Snell.
 » 10, 11. *Mucialla Fuscolimbalis* Snell.
 » 12. *Diplotyla Quadralis* Snell.
 » 13. *Cataclysta*? *Praestriatalis* Led.
 » 14. *Alpherakia Obnubilalis* Christ.

